

Старт

ИЛЮСТРОВАН
СПОРТЕН
СЕДМИЧНИК

Брой 19 ● 12 октомври 1971 ● 25 ст.

Издание на ЦС на БСФС

ЛАСЛО ПАП—
ШЛАГЕР ИЛИ
БОКСОВА ШКОЛА

стр. 3

ОТНОВО
ЕУЗЕБИО—
ПЕРЛАТА
НА МОЗАМБИК

стр. 8 - 9

ТРЕНЬОРИ,

всеки от вас заема твърде отговорно място в ръководството на многобройната армия на българските спортисти. Нашата общественост винаги е оценявала високо трудността на професията ви, защото всички успехи на отборите или на отделните състезатели се дължат на вашия всеотдаен труд.

Именно затова и отговорността на треньора е първото условие, за да има успехи в спорта. Тази отговорност трябва да се чувства с еднаква сила от всички — и от тези, които показват първите стъпки на начинаещите спортисти, и от тези, които ръководят националните отбори.

Взискателността на треньора е нещо много важно във всекидневната безшумна дейтелност. Тя е главната предпоставка, за да се възпитават състезатели, които могат да

изпълнят големите задължения на СПОРТИСТА в наши дни.

Всеки треньор раздава своите знания и опит, за да стигнат и състезателите му до съкровени тайни на големия спорт. Но той има задължението да подготви не само спортисти, които стигат до най-високото стъпало на стълбичката за награждаване, а и да възпитава граждани на социалистическото общество, хора, предани на своя народ и партията на комунистите, които ръководи устрема на цялата нация към прогрес.

Именно това прави треньорската професия уважавана от всички. Всеки спортист малко или повече копира своя треньор, стреми се да бъде като него. Това прави личния пример особено важен фактор.

ЛИЧНИЯТ ПРИМЕР в общественния живот, спортното трудолюбие, уважението и стремежът към науката, любовта към БЪЛГАРИЯ!

В МИНСК ЕЛЕНА КИРОВА (НРБ)ЩЕ ОПИТА ЗА ПРЪВ ПЪТ ЕДИН НОВ ПРЕСКОК — ПРЕМЯТАНЕ САЛТО И ПОЛОВИНА

стр. 6

СРЕЩУ БЕНФИКА С ВСИЧКИ СИЛИ

стр. 7

ОТБОРЪТ НА «АКАДЕМИК» (СФ) — РЕПУБЛИКАНСКИ ШАМПИОН ПО ВОДНА ТОПКА ЗА 1971 ГОДИНА

ПРОБЛЕМИ НА УПРАВЛЕНИЕТО В СЪВРЕМЕННАТА СПОРТНА ТРЕНИРОВКА

Доцент Цветан ЖЕЛЯЗКОВ

● СЪВРЕМЕНИ ТЕХНИЧЕСКИ УСТРОЙСТВА В ПОМОЩ НА ТРЕНЬОРА

● ОПТИМАЛНО НАТОВАРВАНЕ—ВИСОКИ СПОРТНИ РЕЗУЛТАТИ

● ЗАДЪЛЖИТЕЛНО УСЛОВИЕ — ДА СЕ ОТЧИТА СПЕЦИФИКАТА НА СПОРТА!

Проблемът за натоварването е централна и вечна тема в спортната тренировка. Към нея не остават равнодушни дори и любителите на спорта. Често пъти коментарите създават впечатление, че става дума за нещо елементарно. Всъщност въпросът е твърде сложен и неговото неразбиране води до сериозни сътресения в тренировъчния процес. Степента на приспособяемост на организма е право пропорционална на функционалното натоварване в резултат на важни биологични промени в организма на спортуващите. На тази основа в последните години

възникна и теорията за максималните натоварвания, която донесе голяма полза на спортната практика, но нейното механично възприемане и безогледно издигане в култ доведе и до сериозни беда. Последните научни и практически обобщения показват, че най-голям функционален и морфологичен ефект се получава, когато натоварването е оптимално, т. е. максимално ефективно във физиологичните граници за всеки нов етап на спортната подготовка. Предварително трябва да се знае, че става дума за относителна точност, още повече когато се подлага на анализ

един процес в динамика с цялата му изменчивост и относителна устойчивост.

Нас ни интересува преди всичко величината на спортния резултат, който е функция на кумулативния ефект от натоварването за един продължителен период на спортна подготовка. Ефективността от указанията, които спортният педагог дава на спортиста, и от неизбежните корекции в тях ще зависи от навременната и точна информация за състоянието и дейността на системата (спортист), която идва към треньора по пътя на обратната връзка. От гледна точка на оптималното управление най-ефективна обаче е срочната информация, която дава сведения за онези промени в организма на спортиста, настъпили в процеса на конкретната тренировка. Това създава условия за срочни корекции на натоварването. Липсата на информация за непосредствения тренировъчен ефект ще принуди треньора да взема решения само от промените в поведението, които много често не съвпадат с реалната действителност, а се влияят от психиката, възпитанието и т. н., или ще чака кумулативната информация, която идва с голямо закъснение. Това води до загуба на време и рязко снижаване ефективността на управлението.

Обаче оптималното управление на тренировъчното натоварване не зависи само от надеждността на текущата информация. Точни и навремени решения може да взема само онзи треньор, който познава в детайли всички компоненти на натоварването.

Под натоварване разбираме сумарното въздействие на редица средства и методи върху спортиста в процеса на тренировката. Точното му дозиране в хода на подготовката изисква то да бъде измеряемо. Това е възможно, когато се разкрие неговата факторна структура. Всеки от тези компоненти има своите подкомпоненти и елементи. Те от своя страна при практическата работа се срещат в най-различни модификации, но в зависимост от индивидуалните особености на спортиста, етана на подготовката и конкретните задачи спортният педагог трябва да подбира и степенува отделните компоненти така, че да получи най-положителен срочен и кумулативен ефект от натоварването.

У нас най-често се говори за количествената страна на натоварването (обем и интензивност), което е неправилно. Изпуска се важният про

блем за характера на извършената работа, от чиято динамика и външна структура в най-голяма степен зависи процесът на специфичното приспособяване. Връзката между величината и характера на натоварването обуславя качеството на учебно-тренировъчния процес — неговата висока ефективност. В това точно се крие главният резерв за рационализирането на съвременната спортна тренировка. Разковничето на високите спортни резултати не е само в увеличаването на обема и интензивността (което не може да продължава до безкрайност), а в оптималната комбинаторика между техните компоненти съобразно специфичните изисквания на съответната двигателна дейност. Намирането на оптимални отношения за всеки спорт, умело прилагане към индивидуалните особености на организма, е една от главните задачи на тренировъчната методика, чието решаване прави възможно управлението на спортната подготовка.

Разглеждането на натоварването като информационен процес и разкриването на неговата сложна факторна структура създават обективни предпоставки за широкото използване на количествените методи и прилагането на съвременна радиометрична и електронноизчислителна техника. Особено надеждни са т. нар. тренажорни устройства, изградени на принципа на обратната връзка. Така например в тренировката за издръжливост с голям успех се използват автокардиолидери, при които предварително се програмира работата, а ефектът от нея. Като индикатор в случая се използва пулсовата честота, която в границите на 180—190 удара в минута се смята за оптимална (съгласно известния закон на Райдел-Гершлер). Връзката със спортиста се осъществява чрез миниатюрен радиопредавател и приемател с големина колкото кибритена кутийка, прикачен върху спортиста, на едно разстояние от 400—500 м. Специални сигнали управляват поведението на спортиста (да ускорява или забавя темпото) в зависимост от постъпната в автокардиолидера информация за пулсовата честота. Това е типичен случай на управление като информационен процес. Подобни устройства се използват и при усъвършенстване на движенията, където допуснатите грешки по отношение на пространствените или временни характеристики веднага се съобщават на спортиста и своевременно се отстраняват. По отношение на обучението извънредно

надеждни се оказват т. нар. кинематични графици, които позволяват за краткия път и с най-малко загубено време да се заучават нови движения от техниката на дадена спортна

Ако си представим същия кинематично процеса на управление на функционалното натоварване и в пространствено време спортна тренировка, би изглеждала приключително високочувствителни детайли на действията и най-малките промени в системата на различните системи в организма. Многоканални регистриращи устройства записват тази обширна информация, която постъпва в микропроцесори и електронноизчислителни машини, които я трансформират в точно определени количествени стойности. Получените резултати се обработват на съответна обработка (визуална, корелационна, факторна и т. н.) за да се получи в крайна сметка интересувашата ни информация. За основа на нея се вземат някои стойности или се нанасят съответните корекции в програмата. В този процес мисли трябва да припомним цитираната К. Маркс: „Наука само тогава стига съвършенство, когато й е позволено да се ползува от математиката.“ Следователно процесът на тренировката на съвременната спортна тренировка ще определя в голяма степен нейната научност.

В заключение можем да направим следното резюме: за всеки спорт от физическото състояние на спортиста обективно съществуват ефективна комбинация между всички компоненти на тренировката, които от тях ще се произведат и минималните им стойности, други — по-малка степен. Главната задача на тренировъчната методика е максимално да се доближи до тези идеални отношения. Основен принцип при практическото решаване на тази задача е да се използва спецификата на съответния спорт от гледна точка на диференцираното приспособяване. Успехът на този процес в най-голяма степен ще зависи от максималното му обективизиране (когато става измеряемо).

По този начин става възможна точното дозиране и управление, които отвежда към крайната цел — постигането на максимална ефективност на който е рекордният резултат.

¹ Сб. „Воспоминания о Марксе и Энгелсе“, М., Госполитиздат, 1954, стр. 86

ТОВА СЕ СЛУЧИ...

ПРЕДИ 20 ГОДИНИ в Букурещ нашите млади колоездачи се представиха блестящо. В голямото международно колоездачно състезание на 200-километров маршрут Букурещ — Къмпина и обратно Д. Бобчев и Д. Колев се класираха съответно първи и трети, а България спечели отборната победа, изпреварвайки другите пет страни: Чехословакия, Унгария, Франция, ГДР и Румъния.

ПРЕДИ 16 ГОДИНИ в София, в мач от олимпийския футболен турнир, България победи Великобритания с 2:0 (1:0). Националният триколюбор защитаваха Йосифов — Ракаров, Манолов, Горанов — Божков, Патева — Миланов, Стефанов, Панайотов, Колев, Янев. Головете отбелязаха: Стефанов (30) и Янев (61).

ПРЕДИ 15 ГОДИНИ националният футболен отбор на България победи ГДР с 3:1. Нашият отбор игра в състав: Найденов — Ракаров, Манолов, Горанов (Ковачев) — Божков, Ковачев (Г. Стоянов) — Миланов, Димитров (Диев), Панайотов, Колев, Янев. Головете отбелязаха: Панайотов (25) и Колев (62 и 89) и Вирт (46).

ПРЕДИ 15 ГОДИНИ в Ташкент Галина Зибина (СССР) подобри собствения си световен рекорд на тласкане гюле, постигайки резултат 16,76 м. Сега рекордът принадлежи на Надежда Чижова (СССР) — 20,43, — поставен през 1969 г.

ПРЕДИ 14 ГОДИНИ нашите парашутисти А. Дойнски и Ем. Георгиев подобриха световните рекорди съответно на 1000 и 1500 м доцелен скок. Дойнски постигна среден резултат от двата скока 5,425 м (с около 11 м по-добър резултат от предишния рекорд), а Георгиев — 6,85 м (подобрява стария рекорд с 21 м).

ПРЕДИ 13 ГОДИНИ в Острава националният отбор по футбол победи Чехословакия с 1:0 (голмайстор Миланов). Отборът ни игра в състав: Найденов — Ракаров, Миланов, Ив

Димитров — Божков, Ковачев — Миланов (Г. Стоянов), Димитров, Панайотов, Колев (Дебърски), Диев. А в София втората гарнизурна на страната победи Чехословакия „Б“ с 2:1

ПРЕДИ 12 ГОДИНИ в София националният отбор по футбол победи Франция с 1:0 (голмайстор Колев). Ето съставите на двата отбора: България — Найденов — Ракаров, Манолов, Димитров — Ларгов, Ковачев — Миланов (Диев), Абаджиев, Панайотов, Якимов, Колев; Франция — Колона — Келбел, Жонке, Марш — Пенверн, Льорон — Грийе, Фонтен, Копа, Пиантони (Мюлер), Венсан.

ПРЕДИ 10 ГОДИНИ в Москва А. Федотов постави абсолютен световен рекорд на бързина. С реактивен самолет „Е-166“ той развину по затворен кръг от 100 км 2385 км средна скорост в час. На отделни участъци от разстоянието Федотов достигна скорост 2730 км.

ПРЕДИ 10 ГОДИНИ в Пардубице на голямо международно конно състезание българските състезатели Ат. Райнов, В. Кулев, Ж. Василев, В. Милев се представиха отлично, печелейки 8 от 14 приза. В отборното класиране те се наредиха на второ място — след СССР.

Димитър Бобчев — едно от големите имена

Из мача, който из времето предизвика изключителен интерес: България—Великобритания (олимпийски отбори) 2:0. НА СНИМКАТА: Диев пред вратата на англичаните.

СТАРТ

**СОФИЯ
СТАДИОН „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
20121**

ИЛЮСТРОВАН СПОРТЕН СЕДМИЧНИК

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ: главен редактор — Недялко ДОНСКИ, Асен НЕЙКОВ, Богомил НОНОВ, Ваня ВОИНОВА, Вълко ПЕТРОВ, Димитър ДЖАРОВ (зам. главен редактор), Ешуа АЛМАЛЕХ, Иван ЖЕЧЕВ, Климент ВЕЛИЧКОВ, Маргарита РАНГЕЛОВА, Митю ЕКСЕРОВ (отговорен секретар), Никола КОСТАДИНОВ, Павел ВЕЖИНОВ, Петър ХАДЖИЙСКИ, Ясен АНТОВ.
Художествен редактор: Дочо ДОЧЕВ.

Държавен полиграфически комбинат „Димитър Благоев“

ме три пъти седмично (а след това по два пъти) да се сечат дърва в гората. Това са естествени движения, които допадат много на боксьора и развиват точно онези мускулни групи, които са необходими за нашия спорт. Работихме интензивно. Сечехме дърва и изкоренявахме пълнове. Трудна работа — със секири, с кирки, с дестове. Опитаха се да обърнат всичко на шега. Но когато от отбора си отидоха двама души и между тях един бивш европейски шампион, шегите престанаха. Треньорът знае по-добре какво трябва да върши един състезател!

Едностранчива е тази преценка. Водил съм статистика на отделни срещи, когато съдните прекъсват в един рунд повече от тридесет пъти боя. Това също не е бокс. Няма съдия, който да осети добре подготовения, техничен боксьор. Но в нашия спорт трябва сила. Без това не може да се побеждава. Бокс играят силните мъже. Пък и четиригълникът е с вжета, няма къде да се бяга!

Трябва ли треньорите по бокс да са били състезатели?
Как иначе? Мъчно можеш да обясниш на един състезател какво да прави след удар в

Много важно е добрите състезатели в дружествата да не странят от работата на юношите. С любов да се отнасят към тях, да ги уважават и да им показват това, което те знаят. Това е важно и за възпитанието на младите. Тогава те ще получават по-малко укори и по-малко плесници за лошо поведение.

Защо отидохте само с 8 души на европейското първенство в Мадрид?
Нямах повече. Това трябва да бъде принцип. На голямо състезание да отиват подготовени те, тези, които са заслужили доверие от старанието си по време на тренировките. Не бих се колебал да отида и с 6—5—4...

Не съжалявате ли, че окачихте ръкавиците на пилона?
Какво окачавате? Сега ги държа на ръцете си повече от времето, през което тренирах за 15 рунда. Пък и преживявам всички срещи на моите боксьори. И лъго ми е да отстъпя ръкавиците на всеки състезател, който успее да подготви добре. Имам доста работа. Трябва да внимавам да не набият твърде много на ринга някои от моите момчета, макар че без съмнение доста от тях го заслужават напълно.

Така мисли за своя спорт Ласло Пап, който казва, че има три най-щастливи мига в сво

ЛАСЛО ПАП — ШЛАГЕР ИЛИ БОКСОВА ШКОЛА?

о стана с унгарския бокс, че от пода на след два тежки нокаута в Токио и ю, изведнъж се намери на най-високото палом на стълбичката за награждаване олимпийското първенство в Мадрид? рът има нов треньор — неговото име е О ПАП. В Мадрид той заведе 8 боксьора, които са необходими за нашия спорт. Работихме интензивно. Сечехме дърва и изкоренявахме пълнове. Трудна работа — със секири, с кирки, с дестове. Опитаха се да обърнат всичко на шега. Но когато от отбора си отидоха двама души и между тях един бивш европейски шампион, шегите престанаха. Треньорът знае по-добре какво трябва да върши един състезател!

И все пак сигурно главното внимание е към специалната подготовка?
Всичко е главно за боксьора. Скъпо се плаща всяка грешка. Ако един плувец (не сравнявам спортовете, те всички са хубави) изостае, ще пристигне на финала по-късно. Но всяко левинмане на ринга може да те отведе в болницата. Пък и не само аз подготвям националните състезатели. Не по-малък дял имат техните треньори в дружествата. Те са им дали дори много повече от мен, научили са ги да боксират. Аз съм си поставил задачата да ги науча да побеждават!

В Мадрид направих впечатление, че унгарските състезатели не използват стол в почивката между два рунда. Това ваше правило ли е и какво целите с него?
Много важно за един боксьор е да знае да диша правилно. Вдишване, издишване преди и след удар, по време на боя и през почивката е тъкост. Аз я усвоих едва в професионалния бокс. Мъчно се моите боксьори да знаят тези работи по-рано. Освен това има и психологическо значение — за противника, за съдните...

Сдържан сте, не говорите на състезателите по време на боя?
От личен опит зная, че няма полза. Моят треньор Алберт-бачи никога не говореше по време на състезанието. Пък и сигурен съм, че това, което един боксьор не може да направи на тренировка, никога няма да направи на ринга. Смешно е да се вика и ръкомахта, а съдните гледат и тези работи...

Каква дистанция предпочитате в боя и кои удари?
Това зависи от индивидуалните качества на боксьора. Но все пак мисля, че за предпочитане е полудистанцията. Шо се отпаса до ударите, предпочитам моите боксьори да нанасят силни и да получават по-слаби, това на шега, а сериозно — мисля, че в една серия повече от 4—5 удара изтощават и атакуващия боксьор.

Ще копира ли аматьорският бокс елементи от професионалния?
Не. Аматьорският бокс си има по-добри правила и се развива по-правилно от професионалния...

И все пак сигурно главното внимание е към специалната подготовка?
Всичко е главно за боксьора. Скъпо се плаща всяка грешка. Ако един плувец (не сравнявам спортовете, те всички са хубави) изостае, ще пристигне на финала по-късно. Но всяко левинмане на ринга може да те отведе в болницата. Пък и не само аз подготвям националните състезатели. Не по-малък дял имат техните треньори в дружествата. Те са им дали дори много повече от мен, научили са ги да боксират. Аз съм си поставил задачата да ги науча да побеждават!

В Мадрид направих впечатление, че унгарските състезатели не използват стол в почивката между два рунда. Това ваше правило ли е и какво целите с него?
Много важно за един боксьор е да знае да диша правилно. Вдишване, издишване преди и след удар, по време на боя и през почивката е тъкост. Аз я усвоих едва в професионалния бокс. Мъчно се моите боксьори да знаят тези работи по-рано. Освен това има и психологическо значение — за противника, за съдните...

Сдържан сте, не говорите на състезателите по време на боя?
От личен опит зная, че няма полза. Моят треньор Алберт-бачи никога не говореше по време на състезанието. Пък и сигурен съм, че това, което един боксьор не може да направи на тренировка, никога няма да направи на ринга. Смешно е да се вика и ръкомахта, а съдните гледат и тези работи...

Каква дистанция предпочитате в боя и кои удари?
Това зависи от индивидуалните качества на боксьора. Но все пак мисля, че за предпочитане е полудистанцията. Шо се отпаса до ударите, предпочитам моите боксьори да нанасят силни и да получават по-слаби, това на шега, а сериозно — мисля, че в една серия повече от 4—5 удара изтощават и атакуващия боксьор.

Ще копира ли аматьорският бокс елементи от професионалния?
Не. Аматьорският бокс си има по-добри правила и се развива по-правилно от професионалния...

Българските треньори предпочитат, когато Ласло Пап показва — тогава всичко е ясно и без преводач.

плексуса, ако не си получавал такъв удар. Най-добрата школа за бокса е рингът.

У нас има много противоречиви схващания за необходимостта от боксови групи в училищата, за ранната състезателна дейност.

Да не мислите, че в Унгария ги няма. Само в Съветския съюз тези въпроси са решени правилно. Но сега тук създадохме спортни училища на няколко места. В тях има специализирани различни групи, в които много сериозно и с необходимата подготовка се зани-

живот — три пъти е слушал химна на своята страна, застанал на най-високото стъпало на олимпийската стълбичка.

Страницата бе изготвена от Димитър ДЖАРОВ

Снимки: Ем. МАНДЖАРОВ и Т. ПИРИНСКИ

«НАДЕЖДИ» С МНОГО ПРОБЛЕМИ...

из в голямата зала на красивия варненски дворец на културата и спорта до двама млади момчета, които явно обичаха бокса и познаваха добре правилата. Моите съседни следващи боксьорите и един млад човек, облечен в синьо, който няколко пъти извеждаше състезатели, а и сега бе приседнал на десния стол отстрана на ринга.

Като дърводелец май че имаше повече от 10 години бокс!

Сигурно сега му е по-леко!
Беше техничен диалог. Стана ми болно в гърба, който навярно беше пролял много пот и вложил всичките си знания, за да ги преда на тези младежи и те без колебание да се качат на ринга. Но в същия момент си спомних и разговора в редакцията на след Мадрид, когато дейтели на бокса, те от нашите 50—60 щатни треньорски дружества само 15 имат специално висше образование. И тогава иронията от кратката на двамата отстъпни място на възрастния закрпат с голяма сила. Не повечето често подготовката на младите на нашия ентузиасти, които се отнасят с фа-

Финален двубой в категория до 63,5 кг — Вл. Колев (Лев. Сп.) и М. Фучиджиев (Ч. море). Победителят Вл. Колев (вдясно) бе един от най-техничните боксьори.

натична любов към своя спорт, но без достатъчно знания? Разбират ли всички дейтели и ръководители на нашите секции голямата роля на треньорите, които дават път на най-младите? Може ли да се разчита на успех, ако не се направи решителна стъпка за подготовката на тези, които подготвят боксьорите?

Всеки млад състезател се учи на основните правила в боксовия салон (а на много места, по-точно казано, в боксовия ъгъл) на дружеството. Играта с крака, лявото и дясно кроше, ескиважите и най-подходящата дистанция са елементи, които се усвояват още в най-ранните години, а не в тренировъчните лагери на националния отбор.

На ринга във Варна не излязоха всички „на

дежди“. Много млади боксьори сега постъпват в казармата и още нямат право на „градски отпуск“. Навярно те ще продължат и там своите спортни занимания! Затова и тридневните състезания „Олимпийски ринг“ показваха само шрихи от общото състояние на нашите млади боксьори. За радост и сред тях видяхме добри състезатели: Цачо Андрейковски („Чардафон-Орловец“ — Габрово) направих най-силно впечатление в категория до 51 кг с бойка игра, с технично придвижване по ринга и точни удари, които му носеха голямо предимство пред противниците. Виктор Тушев (ЦСКА) в категория 57 кг е вече един оформен боксьор с много качества на добър боец и правилна защита. Владимир Колев („Левски-

Спартак“) в категория 63,5 кг показва много добра техника, бърза реакция и точно планирани удари.

КАКВО НЕ ДОСТИГА НА „ОЛИМПИСКИТЕ НАДЕЖДИ“?
Този въпрос занимаваше най-много и заслужил майстор на спорта Стоян Паличев — треньор на националния ни отбор. Ето неговата преценка:

Част от боксьорите не бяха подготвени добре и участваха в тази важна проверка формално. Пет състезатели бяха дисквалифицирани, други не се качиха на ринга в последния ден. Затова и финалните боеве в три категории не се състояха, а от проведените срещи задоволиха само тези в категорията „муха“, „перо“ и „лека-полусредна“. На общия фон на тази оценка има основание за известен оптимизъм, който идва от показаната бойност и висок дух, проявени от отделни състезатели в единоборствата (Ц Андрейковски, Из. Брайнов, В. Тушев, В. Колев). Ако покажат старание, амбиция и всеотдайност, тези боксьори могат да претендират в бъдеще за място в националния отбор.

Основна слабост на болшинството от младите е лошата защита. Затова и повечето от състезателите, които видяхме на ринга, получават много удари, държат, бутат и губят равновесие. Една от главните причини за това е и лошата игра с крака. Акцентът на удара също остава един неразрешен проблем. В третия рунд обикновено темпът спада, преобладават единични, неточни удари — явен признак на недостатъчна скоростна и силова издръжливост. Неправилно усвоените и лошо изпълнени атакуващи удари бяха причина за много забележки и предупреждения от страна на съдните (за бой с вътрешната страна на ръкавицата, за отворени юмруци, неточно на насяне на удара, неправилна координация на ръцете и краката в момент на атака и т. н.).

Проверката на „Олимпийски ринг“ във Варна даде възможност да се видят основни слабости в подготовката на „боксовата смяна“. Трябва още много труд, за да изпратим през месец декември в Куба добре подготвени боксьори на турнира „Дружба“.

ТЪРЖЕСТВО на логиката! Но...

Първите срещу последните — такава бе волята на програмата в седмия кръг в „А“ групата. В края на краищата логиката тържествува. Водачите победиха, като в четири мача (на свой и чужд терен) постигнаха победи с общ резултат 14:6...

До победите обаче се стигна по различен начин. „СТАРТ“ се постаря да отговори на въпроса, има ли разлика в играта на първите и последните.

Отговорът не е категоричен. Но така или иначе, е по-близо до отрицателния. И говори за сериозни слабости на водачите. Онези, които трябва да бъдат действително силни...

Любенов (в бяло) на два пъти надигра защитата на шампионите.

ТРИ ПРИЧИНИ за неудовлетворението

Видяхме ли в съботната вечер един мач, от който да проличи, че играят един срещу друг отбори от двата полюса на таблицата за временно класиране в „А“ РФГ — шампионът ЦСКА и едва задържа лият се в така наречената група на майсторите „Академик“? Решително не! Армейците не можаха да респектират своя съперник и отъзова показана, че слабите им игри срещу студентите са станали някакъв традиция.

Къде трябва да търсим причините за неудовлетворителната победа на ЦСКА?

Преди всичко в неговите собствени слабости. Не сме убедени, че за този мач бе комплектуван възможно най-добрият състав. Не може да не учудва липсата на състезател като Дремсизов, когато в отбора има играчи, които са значително под неговата класа. За нас само здравословни причини биха могли да оправдаят отсъствието му от терена.

На нападенията липсва конструктивна основа. Към целта се върви по твърде дълъг път. Никодимов (въпреки великолепния му гол) е инертен, Денев — самолюбив и в много случаи вреден. Ярکو положителната игра на Колев не може да компенсира тези слабости. В крайната защита често се явяват пукнатини. Пък и тези изкуствени засади...

А трябва да прибавим и съперника. По-слабият отбор или се скована от страх пред по-силния, или би заобладан от необичайни амбиции. В събота вечер срещу армейците стоеше един състав, който морално превъзхождаше. Той вървеше и се бореше за един относителен успех и никой нямаше да се учуди, ако бе го постигнал. Но може ли въдър шевлението да преминава границата на самоотвержеността и да се превръща в брутална грубост? Нищо не оправдава бруталността! Не само защото тя е първият признак на слабостта, но и (преди всичко) заради това, че тя никога не носи успех, а оставя след себе си тягостни последици. Ще припомним само един от нейните резултати — контузията на Колев.

Веднъж вече казахме, че футболният съдия не само трябва да познава правилата на играта, но и да има куража да ги прилага. Сега трябва да добавим: и да умее да върши това. К. Атанасов не можа да вишне в мача, не можа да намери своето място в него. Той допусна да се върши това, което бе призван да обуздава и санкционира. Впрочем за четири минути той се самообрисова — в 22-та мин, подмина да маркира дузпа в полза на ЦСКА, но още в 26-та мин. „поправи“ грешката си. Но не и впечатлението, което остави с ръководството си.

Симеон ВАСИЛЕВ

В Стара Загора: една топка и един защитник във вратата на габровци

СЯКАШ ИГРАЕХА СЪСЕДИ

„Берое“ и „Чардафон-Орловец“ не могат да бъдат наречени съседи в таблицата с временното класиране. Въпреки очакванията за очертано превъзходство на favorita играта на градския стадион в Стара Загора бе, общо взето, равностойна. Сякаш двата отбора наистина бяха съседи в класирането, сякаш в актива на домакините за шест кръга липсваха ония пет победи (2 на чужд терен!)...

Преди мача старши треньорът на „Берое“ Христо Младенов призова

своите играчи към пълна мобилизация. Изпрати ги на терена с думите:

— Виджате ми се премного спокойни, отпуснати... Цяла седмица ви говоря — в този мач няма място за подценяване на противника.

Срещата започна и с всяка изминала минута опасенията на Младенов намираха израз в действията на домакините. Стана така, че едва ли не през началните трийсетина минути гостите от Габрово диктуваха темпото, комбинираха, а успяха и да открият резултата чрез дясното крило

ЗАРАДИ НАИВНИ ГРЕШКИ

Седем гола! Варненци отдавна не бяха виждали такава „чудо“ на стадион „Юрий Гагарин“. Но не само добрата резултатност на „ЖСК—Спартак“ ги удовлетворява. В играта имаше много емоции, много напрежение, много зрелищност. Макар че се срещнаха два съперника от различни „пластове“ на класирането в действията на двата състава нямаше особена разлика. И ако защитниците на „Черноморец“, и особено Генчев, не бяха допуснали някои наивни грешки, бургазлии можеха да завършат този двубой по достойно.

Не може да не се признае обаче, че варненци стигнаха до убедителната победа заслужено. Те бяха по работоспособният, по-бойкият, по-находчивият състав на терена. Това даде отражение най-вече на ударната им мощ. От 17 удара по посока на вратата девет бяха в нейните очертавания, а пет достигнаха мрежата. Заслугата за това имат Ранков, Колев (от дузпа), Н. Димитров, Гончаров, П. Димитров. Но с голмайсторите не се изчерпват имената на футболистите, допринесли най-много за убедителната победа.

Още една топка в мрежата на „Черноморец“

Напред Банчев и Танев бяха постоянни смутители на спокойствието на черноморските защитници с опасните си рейдове по фланговете, със „скритите“ си пасове и централната зона на полето пред Генчев. На обичайното добро ниво видяхме отново и защитата, водена от Коцев.

По-добрата част от отбора на черноморци бе нападениято. Те показаха (особено след първия гол), че не дият развързката в мача чрез пасивността на защитния вариант. И това, разбира се, им прави чест, независимо, че загубиха със солиден резултат. В по-предните позиции, където се зареждаше атаката, видяхме един много работоспособен и борбен Момчев и един напорист

Цветков е скочил най-високо и ще закръгли из 3:0

... в този период се представиха защитникът Вутов и нападателът Петков. Но ето че за десет минути (30-та и 40-та мин.) бързоогатата сетка“ М. Димитров (най-добрият играч на терена, Младенов му даде „звездички“) изведе с два класни гола „Берое“ напред!

Но това 2:1, постигнато в първото полувреме, сякаш не успокои мнозина от старозагорските футболисти. И габровци изравниха като между 50-та и 70-та минути ределено доминираха по отношение на бойност и бързина. Не събраха обаче да вкарат нови голове в минути преди края Петков от (за спъване на Тодоров в наказателното поле) донесе победата на „Берое“ с 3 : 2. Един щастлив завършек на този труден за домакините мач. Но... те сами го направиха с прекомерното си самочувствие.

Две думи за отсъдената игра. Зарад нея главният съдия Мандалчев (Бургас) показа жълт картон на Топузов и Тачев и червен картон на Чардафон-Орловец, тръгна да вземе неговото решение. На терена сам треньорът Борислав Младенов влиза в игрището, за да ги види раз... Недостойно, футболисти!

Две мнения за дузпата. Мандалчев: „Тодоров буквално бе ударен в наказателното поле, двоиумих нито за миг — и удар.“ Цеко Цеков, дежурен съдия на срещата: „Беше дузпа!“

Веселин ЛЕСИНГЕВ
наш приятел

Фатов, които с помощта на Панчев бяха способни да организират атака с реална заплаха за вратата на „Берое“. Станислав Станиславов, двоиумата допуснаха по един съответно на Радлев и Притъргов. Но на нивото на тримата отбора на терена в „острието“ на мача бе само Притъргов, който да увенчае находчивостта си, си спомни и смислената си игра с красив гол с глава.

И в този мач на варненски терен не мина без жълтия, нежесток цвят. Съдията Цветан Станиславов показа на Н. Димитров от „ЖСК—Спартак“ и Стойчев от „Черноморец“.

Петър ГЕРЧЕВ

РАЗЛИКА ИМА

Вицешампионът пристигна в Плевен без някоя туляри; плевенчани бяха заредени с много амбиции за един поне частичен успех. Но въпреки всичко разликата в класата на „Левски—Спартак“ и „Спартак“ пролича още в първите минути. И то в мащаб, който съответствуват приблизително на временните позиции в класирането.

Лидерът започна мощно, зашеметяващо. Силата, бързината, техниката, зрелостта го открояваха от съперникът, смутен и объркан, не можа да се вземе и за 30 минути „Левски—Спартак“ материя зира игровото си превъзходство. Цветков постави „хет-трик“ и докрая бе трудно възпиран играч. Сличани играха с два центъра — Цветков и Харалампиев. И като че ли нямаша крила. Но това бе силно излюзорно, защото в свободното пространство фланговете нахлуваха опасно и изненадващо от втори позиция — Я. Кирилов, Панаов, Гайдарски. И те вършеха това с мярка и умение. Пасираността на „сините“ бе най-ярко изразено в действията на терена, където се разпореждаха Стоянов, Я. Кирилов, Панаов, Павлов. За ефикасността на действията може да се съди и от факта, че цели пет минути не допуснаха стрелба във вратата на „Левски“. Разбира се, заслугата тук е и на защитата, която игра свежо, точно, респектиращо.

За плюсовете си лидерът бе улеснен и от разлебаната игра на противника, който бе учудващо слаб. „Спартак“, който винаги е правил впечатление с отлични вратари, този път се оказа без сигурен стабилен голмър. Младият Уруков допусна три гола. След почивката плевенчани подобриха играта си, засилиха натиска, създадоха и доста опасни положения, ала явно „птичката“ бе вече ослепяла.

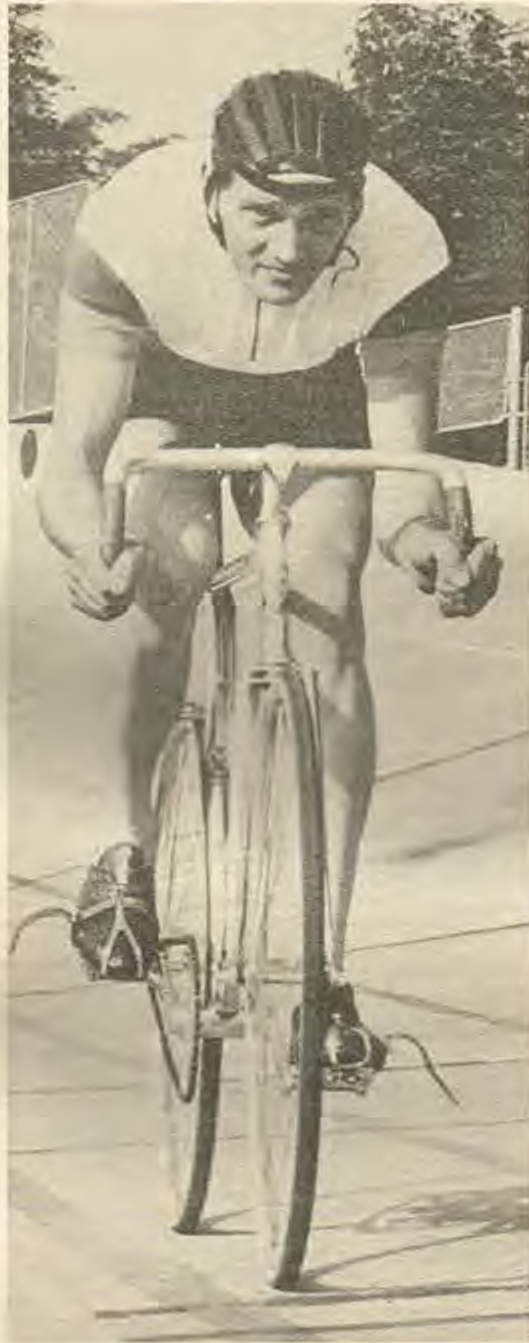
Прав бе един зритель, когато каза: „Какво за прави — срещу ръжен не се рита!“ Победа за Левски, по-добрият.

Светослав ОБРЕТЕВ

ВСИЧКО МОЖЕ ДА СЕ СЛУЧИ...

КОЛОЕЗДАЧИ — ШАМПИОНИ

В СВИЛЕНГРАД се състоя заключителният 5-и кръг от републиканското отборно първенство по колоездене на писта. Далеч преди този последен кръг шампионът беше вече известен — ЦСКА „Септ. знаме“. Един от основните състезатели в армейския екип е републиканският шампион на 4000 м индивидуално и отборно преследване Пламен Тинчев (на снимката).

Петросян (вляво) и Фишер по време на третата партия

ТРИ ПАРТИИ — И МНОГО, И МАЛКО

Преди почти половин век, в 1927 г., столицата на Аржентина поздрави Алехин като нов световен шампион, развенчал „безпогрешния“ Капабланка. Днес шахматните вестници от Буенос Айрес отново се очакват с нетърпение от целия свят. Започна може би най-интересното шахматно състезание досега — финалният мач на претендентите между Петросян и Фишер.

Цели месеци шахматните запаленковци бяха засипвани с информации и прогнози, понякога твърде противоречиви, по-рядко смели и по-често резервиранни. Ако в полза на Фишер говореха убедителните победи срещу Тайманов и Ларсен, състоянието на подем и оптимизъм, съчетани с безспорно великолепна форма, на страната на Петросян именно в мачовата борба натежаваха не по-малко големият опит, реалистичният подход, уменията прецизно да оценява позицията. В устроената преди мача пресконференция двамата лаконично характеризираха своя съперник:

— Резултатите на Фишер говорят сами за себе си...

— Петросян е бил световен шампион...

Първите три партии са вече изиграни. И много, и малко за мач от 12 партии. Малко, за да може да се каже нещо определено за изхода на двубоя; и достатъчно много, за да се направят някои изводи за подготовката, тактическия план и формата на претендентите.

Петросян и Фишер прилагат богат арсенал от дебютни разработки. Нещо повече, изглежда, че именно за този мач бяха пазени редица „секрети“. В първите две партии всеки от тях приложи по една теоретична новост с различна стойност, но завършили с един и същ негативен резултат. Сицилианската защита на Петросян в първата партия беше изненада, която може би няма да издържи „изследване под лупа“, но в първото си практическо приложение тя му даде добра позиция. Някои малки неточности след това позволиха на Фишер да съзере онази чудна хармония в действителността на топа, царя и единствената останала пешка, която му донесе победа.

Реваншът на Петросян във втората партия

беше повече от убедителен. „Новинката“ на Фишер в защита Грюнфелд вече единодушно смятаме, че е най-малко съмнителна, но това можехме и да не забележим, ако не беше опровергана от Петросян с изобретателна и аргументна игра.

Началото с размяна на два „саблени удара“ направи още по-интересна третата партия. В нея Петросян избра вариант на Френска защита, който никога не е играл, а Фишер се срещнал с него само веднъж (Фишер—Минев, Хаваиа, 1966 г.) Американският гросмайстор беше изненадан с нов план, издържал успешно въпреки няколко вълнуващи моменти, в които атаката на белите изглеждаше много опасна, а черните невзмутимо доказваха, че всичко е само привидно.

В психологически аспект равният резултат в първите три партии е в полза на Петросян. Той издържа характерния за Фишер първоначален натиск (при това два пъти с черни фигури), не е трудно да се види, че е зареден с не по-малко амбиция от своя съперник. Фишер играе два пъти по-силно, когато има аванс; как ще бъде, когато всяка измината партия приближава края, без да има ясно решение, никой не може да предскаже.

Тактическият план на Фишер е кристално ясен; той не се е променил с нищо от предишните мачове — създаване на остри позиции и игра до пълно изчерпване на възможностите безразлично с какви фигури. Петросян се придържа към класическата рента на мачовете — поддържане равенство с черните и максимална „експлоатация“ на белите фигури. Но с важна подробност — равенството с черните фигури се търси не с пасивна защита, а със смела игра, без избягване от усложнения.

И двамата са в отлична форма, и двамата доказаха даже само в това бурно начало, че са достойни претенденти. Но само един може да бъде противник на Спаски, такъв е неумолимият закон на спортната борба. И това прави още по-интересни и вълнуващи следващите партии.

Д-р. Николай МИНЕВ
международен майстор

Още едно софийско дерби — „Левски—Спартак“ — „Славия“. Един обикновено оспорен даубой, в който логиката на моментното състояние и временното класиране много често е отстъпвала място на особената психическа нагласа, способна да преобрази отборите...

При „сините“ след Митков, който все още играе съвсем леко и едва ли ще влезе в игра преди пролетта, сега лекува сериозна травма и Веселинов. Той е свалил гипсовата лепенка, но едва ли ще се появи на терена преди десетина дни. Проблематично е и участието на П. Кирилов. При това положение още да се очаква, че треньорът Йончо Арнаудов ще повтори състава, който победи в Плевен (с Аладжов, който изтърпя наказанието като повтори и необичайната за „Левски—Спартак“ схема на игра — отборът, който последните година-две разчиташе на силни играчи, сега ще играе с двама централни нападатели (Цветков и Харалампиев) и без номинални крила.

намеренията на отбора:

Я. АРСОВ, старши треньор: „Мачът не ще бъде лек. „Белите“ винаги играят силно средно поле. Силни съперници. Но няма никой не правим грешки. Оределите ни редици след контузирани не плашат нашите състезатели. Напротив — мобилизират ги!“

С. АЛАДЖОВ: „Ще победим! Трябва да победим!“

„Славия“ има сериозни затруднения, особено е със скъсани коленни връзки и много ще отсъства; Григоров заради скъса на мускулни алакна не е тренирал десетина дни. Петров има мускулна херния; Симеонов в игра срещу „Дунав“ (навяхната рамо), но вероятно ще се появи срещу „сините“; Г. Георгиев след дълго отсъствие бе на игрището 15 минути, но не показа характерните си качества. Найстина тежко положение! Но в наши отношения — „всяко зло — за добро“. Вече „Локомотив“ и „Дунав“ се изяви изграденият център-нападател Желязков, който с всеки изминат ден играе по-добре. Увереността му отстъпва място на движението, техниката му става все по-точна. Той ще се подобрее с всеки мач — твърди старши треньорът Александър Илиев. Ако е така, защитата в синьо ще има сериозни неувидности...

настроението в „Славия“:

С. ИЛИЕВ, ст. треньор: „Съперниците ни са отлични зена — централни защитници, много играещи в момента средна линия, точна ударите си център-нападатели. Но ники нашият състав не може да изненада и да изненада силните страни на съперника ни с мачова игра, с бойност, с младост, ако не с нещо друго.“

С. ШАЛАМАНОВ: „Ние свикнахме да ни е трудно. Ако в „Левски—Спартак“ мислят, че ще им бъде леко — лъжат се. Но за мача между софийски отбори никога не може да се прогнозира. Всичко се случва...“

Може би Шаламанов е най-прав...

ОБИДНО!

В неделя завърши последният кръг от тазовото републиканско отборно първенство по свободна борба. Състояха се срещи между Кърджали и София. Безспорно в мача на вниманието бяха най-сериозните кандидати за шампионската титла — „Левски—Спартак“ (треньор Вълчо Русинов) и ЦСКА „Септ. знаме“ (треньор Руси Русев), които се срещнаха в директен спор след обед в една от залите на стадион „Славия“. Армейците извоюваха с резултат 6:4 и заслужено спечелиха званието „Републикански отборен първеност за 1974 г.“

Шампионатът за настоящите редове не е обаче шампионат на първенството, а обстановката, която се състоя фактическият финал на безспорно най-голяма (и последна!) за година проява на борбата у нас...

Тягостна бе атмосферата в баскетболната заличка на дружество „Славия“. И душна — през целия ден парното отопление не спря да работи! Състезателите, а и зрителите, както и съдийският апарат сякаш се намираха в сауна.

Всъщност за любителите на борбата, дошли да наблюдават финалната среща, бе предоставено и още едно „удобство“ — те бяха принудени в продължение на няколко часа да наблюдават прави телуха!... Нима техният любим спорт — борбата, донесла (и продължаваща да носи!) най-големите ни успехи на европейски, световни и олимпийски първенства, не заслужава по-внимателно, по-грижовано отношение! *

Преди десет дни завърши републиканското отборно първенство по класическа борба. В Българската федерация по борба постъпи констатация от „Левски—Спартак“ по повод първото място на софийския „Академик“. Тя ще бъде разглеждана през тази седмица,

Един фрагмент от спартакиадата на младите строители от националните комсомолски обекти, която тази година се състоя във Варна — старт на 100 метра.

Снимка: Чавдар КУРТЕВ

«ЗДРАВИ, СИЛНИ, РАБОТОСПОСОБНИ»

Девизът на българските професионални съюзи „Здрави, силни, работоспособни“ призовава за четвърти път на финален преглед постиженията в масово-оздравителната работа. Сред пицните есенни багри на курорта Рударци сега разставиха своите биваци 20 отбора на заводи и предприятия от цялата страна, първенци в прегледите на окръзите. А за честта да дойдат тук наистина е воювано. В Сливенски, Варненски, Ямболски, Великотърновски, Пловдивски и в много други окръзи са се състезавали по 20—25 отбора.

Четвъртият републикански преглед на масово-оздравителната работа включваше 6 състезания: основна гимнастика, шафетни игри, обща физическа подготовка, водно-закалителни процедури и комбинирана шафета. През

два състезателни дни над 400 представители на работническата класа със завидна усърдност и воля за победа защитаваха емблемата на своите предприятия. Повече от съставите демонстрираха добре усвоени елементи на отделните упражнения — резултат на продължителна и системна подготовка. Възможно е това е и целта на прегледа: да направят оценка на резултатите от целогодишната работа за популяризиране на редовните занимания с физически упражнения под различни форми и с различни средства сред работниците и служителите, да укрепва здравето и работоспособността им.

Химическият комбинат „Д. Димов“ в Ямбол спечели прегледа с 231 точки.

На снимката: Водно-закалителните процедури бяха едно от главните изпитания за участниците, но след системни тренировки къпането и плуването в студена вода на вълновете се превръщат в удоволствие и здраве.

Слова ГЕТОВ
Снимка: Надежда ИВАНОВА

В МИНСК — НАЙ-ДОБРИТЕ ГИМНАСТИЧКИ НА ЕВРОПА

Гимнастиката е един от най-старите спортове. В дълбока древност тя е била на особена почет при гърците, които са дали името гимназия на училищата в чест на гимнастиката (от гимнастос). Впрочем имали са пълно право, защото в училищата са изучавали предимно гимнастика. В древен Китай този спорт е познат като средство за лечение, в Индия — за изпитие на дихателната система, в Египет — като подготовка за борбата, в Крит — като елигиозен обред...

От 15 до 18 октомври белокаменен Минск ще събере най-добрите гимнастички от около 15 страни, които за осми път ще спорят за гимнастическата корона на стария континент. Първият град, домакин на европейско първенство, беше Букурещ (1957 година). Първата гимнастическа кралица — прославената съветска състезателка Лариса Латинина. Тогава на неето участие беше просто участие — едно 12-о място (Димова) и едно 14-о (Димова) място в многоборя. През 1959 година в Краков шампионка стана Кот (Полиша) и Димова се класира на 5-о място в многоборя и пета на греда. В Лайпциг (1961) Латинина отново си възвърна титлата. Трашлева зае 10-о място в многоборя и Григорова — шеста на греда. На четвъртото първенство в Париж (1963) повечето социалистически страни не участваха и шампионка стана Билч (Юг).

Най-големият успех за българската женска гимнастика завоюва Мария Карашка на европейското първенство в София през 1965 година (шамп. Чаславска). Карашка стана пета в многоборя, взе бронзов медал на успоредка, четвърто място на прескок и шеста на греда. На следващото първенство, през 1967 година, в Амстердам тя зае осмото място. Шампионка отново стана чехословашката гимнастичка Чаславска. През 1969 година в Люцихрон (Швейцария) победи Карин Янц, състезателка от ГДР, и нашата единствена представителка Ваня Мажинова с едно падане от гредата пропусна чудесни възможности да надхвърли успеха на Карашка. Това е кратката история на европейските първенства по спортна гимнастика за жени и на нашето представяне в тях.

След три дни започва нова голяма битка. Всяка страна ще се яви с по две свои представителки и една резерва. Най-неприятен е големият регламент за домакините. При такова състояние от чудесни гимнастички трудно е да се спреш само на две. Като зрители ще дойдат Воронина — вицешампионката от олимпиадата в Мексико, Бурда — всесъзнатата шампионка... До последния момент ще се спори за мястото на резервата между Карасова и седемнадесетгодишната белоруска гимнастичка Корбут, която привлече вниманието на всесъзнатата спартакиада с необикновеното си салто на греда. И така след дълга, тежка борба беше определен съставът на СССР: абсолютната световна шампионка Людмила Туршчева — 19-годишна, универсална гимнастичка, еднакво изрядна на всички уреди. Когато Туршчева стана световна шампионка миналата година в Люблина (обявена за най-добрата спортистка в света на годината), съветският журналист Токарев писа за това непрекъснато снижаване на възрастта в женската гимна-

стика, което ни е довело пред една нова 18-годишна шампионка. Токарев твърди, че това ни лишава от обаянието, което на времето е давала на състезанието голямата, зряла гимнастичка Лариса Латинина. Но нека да не забравяме — от първото европейско първенство, когато Латинина стана абсолютна европейска шампионка и шампионка на всички уреди (едни рядък успех), до времето, когато вече стана не само побеждаващата, а и очарователната, артистичната гимнастичка, която ни кара да забравяме, че сме на състезание и в гимнастическа зала, минаха 7—8 години. Така че за стойността на титлата в случая не може и да се спори. Наистина в играта на Туршчева виждаме повече точност, отколкото артистичност, но затова пък пред младата шампионка има още дълъг път на борби и победи. Втората — Тамара Лазаквич — спечели правото си на участие с изключителния финес при изпълнението, с широката амплитуда, която в гимнастиката винаги много се е ценяла. Възпитаничка на Викенти Дмитриев, треньор на Лариса Петрик, която винаги беше нещо като атракцията на състезанията, независимо от класирането, 17-годишната Лазаквич отново ни напомня за старателното търсене на Дмитриев на свой почерк — изключително тънко, точно изработване на всеки детайл.

Отборът на ГДР отново ще дойде на европейско първенство с две гимнастички, които твърдо следват познатата ни строга линия — голяма трудност в упражненията и точност в изпълненията. Цухолд и Ноак ще бъдат доста сериозни опоненти.

От България за Минск заминават четиринадесетгодишната Мая Благоева, Елена Кирова и като резерва — Евдокия Пандевова. Малката надеждна гимнастичка Мая Благоева, много работлива, много упорита, с вкус към трудното, към рискованото, още не е узряла за борба от такъв висок ранг. Едно твърде силно упражнение на греда, едно силно и оригинално упражнение на успоредка — ако се изиграят без грешка... Въпросът опира все до това „ако се играе точно“ — болното място на нашия обновен отбор.

Христо Кочмаров, някогашният треньор (и настоящ съпруг) на Мария Карашка, сега иска да реабилитира българската женска гимнастика с един оригинален прескок на Елена Кирова. Българската федерация по спортна гимнастика изпрати за регистрация във ФИГ този нов прескок. Ако Елена Кирова успее да го изпълни така, както на някои тренировки — изрядно точно и твърдо приземи, ще можем да очакваме сериозна намеса в борбата поне на този уред. И така за нас борбата ще бъде особено интересна не само защото ще участвуват големи гимнастички (в последно време доста се засили и румънската, и швейцарската женска гимнастика), но защото за нас много неща са в сферата на „или-или“.

Впрочем след три дни започва голямата борба на гимнастичките от Европа и тогава всички „или-или“ ще отпадат, за да дадат място на новото класиране...

Маргарита РАНГЕЛОВА

Трудна е задачата на нашата малка гимнастичка, която трябва да дебютира в такова голямо състезание. Може би 14-годишната Мая Благоева ще бъде най-младата състезателка в Минск...

«ЗАЩО И КЪДЕ СЕ ГУБЯТ МЛАДИТЕ ТАЛАНТИ»

Преди да отговорим на въпроса, защо се губят талантите, е необходимо да отговорим дали действително търсим и откриваме тези таланти? Съществува ли критерий за определяне потенциалните възможности на юношата или девойката, критерий, който позволява ефикасен подбор? Според мене не! Ние оценяваме таланта (често пъти псевдоталанта) по неговата изява на републикански първенства, турнири и други състезания, без да се интересуваме с цената на какво е постигнато това превъзходство над връстниците. В много случаи такива „таланти“ — пионерски и юношески рекордьори, идват до своя зенит по пътя на форсираната подготовка и техният по-нататъшен спортен път е предопределен.

Липсата на критерий ни кара да извършваме подбора само по един показател — класирането. Тези, които не са между първите, но със значително по-големи възможности, често напускат атлетиката и активния спорт, защото не им се обръща внимание, защото им се поставя твърде бързо и необосновано етикета на „безперспективни“. Разкриването на талантите става стихийно, неорганизирано, по общи показатели, като „як“, „хубава фигура“ и т. н. Федерацията (и не само тя) отдавна трябва да възложи извършването на необходимите изследвания в тази насока, като се обобщава чуждият и нашият опит от страна на съществуващите институти и научни работници, за да се оформи стабилен критерий за подбора на талантите.

Но все пак защо се губят, макар и малкото разкрити таланти?

За една от съществени причини се сочи постъпването във ВУЗ. Всъщност това е позоваване на факти, почиващи на случайна връзка с постъпването във ВУЗ. Има случаи, в които „безперспективни“ или неизвестни спортисти са изразвали като таланти в атлети по време на студентството. Следователно във ВУЗ може да се работи и причината за спадането на постиженията на студенти атлети или на приключили спортната кариера „таланти“ трябва да се търси не само в системата на обучение във висшите учебни заведения. Тя се корени преди всичко в липсата на

стройна система на приемственост в работата на треньорите и в пагубното форсиране на младите таланти, утвърдено по неписаните закони на личните интереси и неправилното стимулиране от страна на отговорни органи.

По силата на съществуващите разпоредби много трудно е един състезател от неговото откриване до върховете на спортното майсторство да бъде ръководен от един и същ треньор. Талантливият юноша ще постъпи в казармата, след това във ВУЗ или ще настъпят по време на неговата зрелост други изменения — неостойтелство, месторабота и пр. Това води до смяна на обстановката и на треньора. У нас няма регламент, който да утвърждава начина на работа с такива спортисти. Няма случай федерацията или нейните специализирани органи да изискват при смяната на треньор необходимата документация, отразяваща качествата, възможностите и степента на подготовка на младия спортист. За съжаление на практика всеки отрича работата на предшестващия треньор, постъпва по своя разбирания, което често пъти води до започване отново, от ниско раннище, с неговарящи темпове и изисквания. Не са редки и случаите на взаимни обвинения между бившия и новия треньор. А липсата на приемственост винаги ще води до плачевни резултати.

Липсата на оценка и преценка на треньорската работа води до форсиране за бърза изява. Няма стимул за треньор, проявил търпение и зрелост, да готви своите възпитаници системно, на широка основа, изграждайки по този начин бъдещия голям спортист. Като награда той ще получи прозвището „некадърник“, щом като други негови колеги бързо подготвят рекордьори, носят повече точки на пионерски и юношески състезания. И ако по-късно възпитаниците на треньор, подготвял състезатели с перспектива, се извият при друг треньор, неговите заслуги никога не оценява — нито морално, нито материално...

Предлагам да се разработи система за работа на треньорите, осъществяваща нормална приемственост в изграждането на спортистите. Тази система да дава насоки за работа в отделните етапи на развитие на спортиста, като пионер, юноша, младеж и пр. Тя трябва да разгръща творчеството на треньорите съобразно местните условия и индивидуалните способности на спортистите. Оценката на треньорите, тяхното морално и материално стимулиране да става въз основа на работата му със спортиста в етапа, съобразно задачите и целите на този етап.

Поставянето на треньорската дейност на здрава организационна основа, правилното стимулиране на треньорите и осъществяването на творческа приемственост ще доведе до високи резултати и ще намали чувствително отливата на таланти.

Георги ЛАЗАРОВ
гл. асистент при ВИФ
„Г. Димитров“

Карин Янц — последната европейска шампионка

ПРЕЗ „МЮНХЕН-72“ — КЪМ БЪДЕЩЕТО

шампион по водна топка. Финалата сряда на басейн „Диана“ в борбата на столичния „Академик“ върши във финалния двубой с ЦСКА „Септемврийско знаме“ наравно — 5:5 — и запази титлата си. Кръмейците отново са втори. Не промениха третата си позиция и ватерполистите на „Левски-Спартак“.

Възможност от години наред това са единствените три отбора, които дават колорит на шампионатите и определят облика на българската водна топка. Наистина в последно време „синьо-белите“ постепенно намират възможностите си и неизменно са на трето място. Но любопитно е че в същото време на практика често те решиха съдбата на златните медали в тазгодишния шампионат. „Академик“ и ЦСКА „Септемврийско знаме“ играха през годината 4 мача, в които си по една победа и на два пъти завършиха наравно. Но армейците загубиха още в първия кръг една точка след равен мач с „Левски-Спартак“. И точно тази точка беше разликата в класирането между двата наши най-добри отбора.

Едногодишната надпревара на българските ватерполисти в „домашна среда“ — републиканското първенство и в „международни води“ — срещите на клубните ни отбори и националните гарнитури, дават отлична възможност за преценка.

Определено може да се твърди, че през тази година българските ватерполисти (ще спрем вниманието си само за София) имаха по-добри условия за подготовка от всякога до сега. Два закрити басейна, подготвени по два часа по два пъти на ден както във вода, така и в салон за обща физическа подготовка, значително понасят интерес — и морален, и материален! — от страна на Българската федерация по водна топка, вътрешен и международен календар, който осигуряваше брой на официални срещи съобразно световния стандарт и изискванията за подготовка на националните отбори в света. От друга страна на „кантара“ трябва да поставим резултатите, показаното от дружествените и националните отбори. При това положение безспорно ще натежи везната „условия“. И на други думи казано, все още българските ватерполисти повече получават, отколкото дават! Това „дават“ също има две измерения. Те се отнасят, от една страна, до тренировките, до участието в учебно-тренировъчния

процес и от друга — до резултатите им в отговорни (а и не само в отговорни) състезания. Защото точно състезанието е огледало за извършената работа. А в много отношения „огледалото“ на българските ватерполисти е „криво“. Единични успехи срещу ГДР, Холандия, Швеция и Чехословакия, второ място на балканските игри, първо място на турнира „Варна-71“ — това е на положителния полюс. Отвъд „барьерата“ са не толкова резултатите, колкото нестабилната игра, вечната несигурност за възможностите за класиране, слабите морално-волеви качества, неумението да се побеждават

равностойни съперници, изоставането в плуването и техническата подготовка.

Когато говорим обаче за проблеми те на българската водна топка, трябва да се съобразяваме и с необходимостта както от генерално разрешение на недостатъците, така и от подбора на най-подходящи средства за момента.

Светлите перспективи на водната топка у нас могат да дойдат само при голямо концентриране на усилията към децата и юношите. Страната се покрива с все по-гъста мрежа от басейни, плуването вече си проби път и винаги може да бъде извор на

млади ватерполисти. „Инкубаторната“ работа с един цял отбор от младежи през тази година не донесе особени резултати. Особено ако те се сравнят с изразходваните средства. Пътят е: така както се работи тази година с младежкия национален отбор, така да бъде организирана цялата дейност на всички дружествени отбори. А става ли въпрос за дружествата, веднага трябва да се допълни — без изключително повишаване на изискванията към тях, без воденето на подготовка, която да отговаря както на тази в националния отбор, така и на световните стандарти, би трябвало да се отка-

най-добрите в тренировките на кират участие в тренировките на дружествените отбори, а след това успешно и ефективно да понасят тежките натоварвания при сборовите на националния отбор. Отрицателните резултати от тази разлика проличаха в международните изяви. И „Академик“ завърши безславно участието си в турнира на европейските шампиони, и представителният ни отбор не може да се похвали с някакъв крупен успех, и младежите в повечето случаи имаха за цел да не са последни... С две думи — ако искаме да издигнем изцяло равнището на българската водна топка, трябва преди всичко да подобрим работата с децата и юношите, да намерим за това нови форми и средства, да разширим „географията“ на този спорт в цялата страна, да повишим и на практика да внедрим решително нови изисквания към дружествените отбори и техните треньори. И на тази база да се обърне най-голямо внимание на плуването и на техническото умение и физическата сила. Изпълнението на всичко това ще разреши генералните проблеми на българската водна топка. Естествено това не може да стане за година-две. Необходим е по-дълъг период. А за да не изпуснем в същото време и развитието на водната топка в света, трябва да увеличим изискванията си и към националния отбор. Нещо повече — ние имаме всички възможности на квалификационния турнир за олимпийските игри, който ще се играе в Мюнхен през май следващата година, да намерим място сред финалистите на XX олимпиада. За това е необходимо преди всичко рязко да се подобри плуването и техническата подготовка на националите (нещо, което е съвсем по силите на състезатели и треньори), да се обединят усилията на представителния отбор и младежката гарнитура, да се намери най-доброто съчетание между младост и рутина. Задачата е ясна — националният ни отбор трябва да завоюва право да играе на олимпиадата в Мюнхен. Това ще се отрази твърде животно на българската водна топка. По този начин тя ще получи нов импулс, нов тласък, а умелото съчетание на работата на широка основа с деца и юноши, с всички наши състави и националния отбор ще осигурят желани напредък.

Никола ЕКСЕРОВ

Из дерби мача „Академик“ — ЦСКА „Септ. знаме“.

ПЛОВДИВ — 71

— Вие ли сте „Спортпром“? — питах след изтощително и твърде безперспективно търсене човека пред вие. Беше може би малко глупав въпрос, защото човекът ме погледна учуден и каза, че той не е „Спортпром“, а Петров, че „Спортпром“ — не излага! Изобщо тази година и не нещо по спортната част можело да се види по другите палати — не в тук.

После се оказа, че този Петров не ме е осведомил точно. В палатата на леката промишленост на XVIII международен панаир в Пловдив хилядите посетители или поне

по-внимателните от тях можеха да открият и спортни принадлежности. Тези хиляди имаха възможност да видят по шандовете скиорски обувки, няколко топки, чифт ски и (раз правят!) едно гюле. И сигурно са си казали — малко!

Разбира се, експонатите в Пловдив имат свой подчертано изявен характер. Това е панаир технически — 80% от излаганите стоки са машини, съоръжения, технологични линии, специална апаратура. И българската експозиция, която изразява на шесто развитието, не прави изключение, но ето че по „другите палати“ е

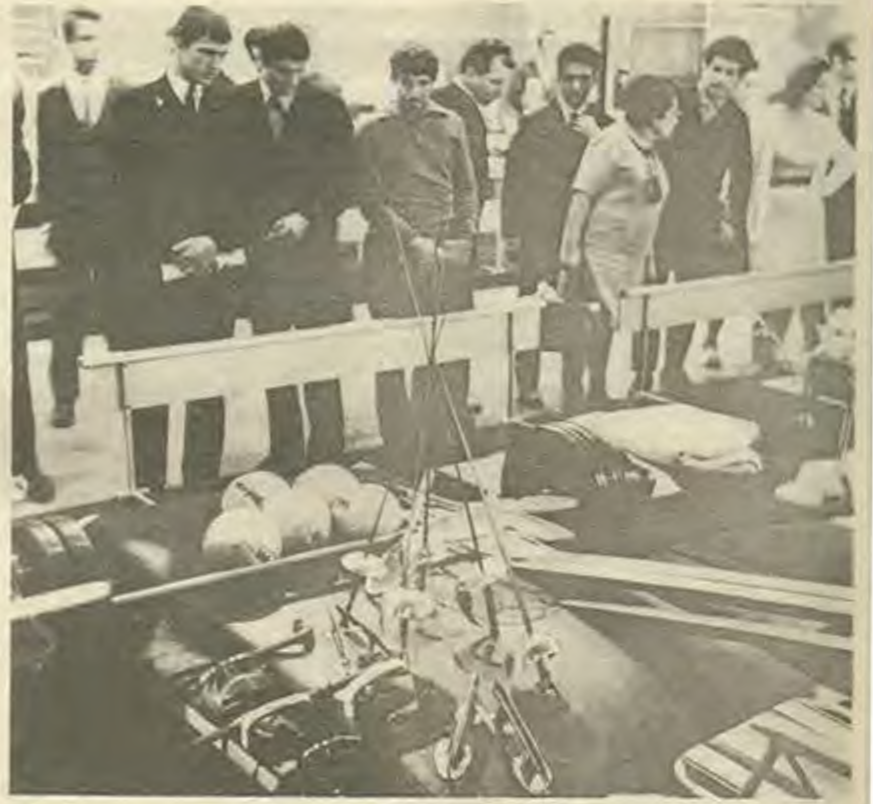
пълно и със спортни артикули. А при нас ги няма. Не сме изненадани. Общозвестен е фактът, че трудно ги откриваме и в магазините.

Както и да е, посетителят все пак иска да види всичко това — елегантни спортни облекла, красиви ски, удобни обувки, ракети за тенис, лодки, шейни, кънки, шанги, експандери, гири, дискове и копя. И го намира. В палатите на Чехословакия, ГДР, Полша, по шандовете на австрийските Кнайсл, дори в неговите експозиции на КНДР и Индия.

— Виждате, че нашата експозиция представи такива изделия, които са интересни за нашия пазар — ми каза Ярослав Водичка, представител на „Прагоекспорт“. — Това е естествено за страни като нашата, с циклично развиващ се стокооборот. — Водичка става, вади проекти на разнообразна спортна продукция, диаграми, фотоси. Чехословакия внася у нас чрез „Разноизнос“ широка гама от спортни артикули. Прочутите ракети „Артис“ за тенис и бадмингтон, топките „Гала“, познати от европейското първенство по хандбал в Прага, хоккейните шайби на „Ковалов“ — Оломуц са обект на значителен интерес от страна на българските вносители и спортни организации. След изложбата в Либерец през август са били уговорени доставките на друг спортни съоръжения: комплекти хоккейни площадки, ски — особено детски, гумени облекла за подводен спорт, атлетически уреди и т. н.

— Изобщо интересът на спортистите от България — добавя Водичка — към нашата продукция е по-голям, отколкото в останалите социалистически страни.

В палатата на Полша имаше винаги много народ. Полските колеги са твърде любезни и предавайки ме от пазар на пазар и от пани на пани, ме свързват с Яежи Озимек, представител на „Универсал“, основен износител на полска спортна продукция.

Полската спортна промишленост е известна с добрите си качества. Снимки: Георги БУРМОВ

Той ми разказва за успехите на предприемачите, които изнася в много страни, сред които е и България. Гордост на „Универсал“ са волейболните топки „Валбжих“, с които впрочем се е играло на последните балканиади. Световна слава притежава полското фехтовално снаряжение, чието качество се потвърждава от високите резултати, постигнати от полски спортисти в международни прояви. На XVII световен шампионат в Гданск то е било отменно със специален златен медал. Гимнастическите уреди на „Универсал“ са одобрени от техническа комисия на Международната федерация по гимнастика и често се срещат по състезания в много страни на света. А на панаира за пръв път е изложен нов модел шанга с гумени пръстени. Озимек споделя радостта си от това, че неговата фирма ще достави на България 1000 чифта ски от фибростъкло.

Успехите на германските спортисти в последните години биха били немислими без развитата спортна промишленост. За нея разговарям с

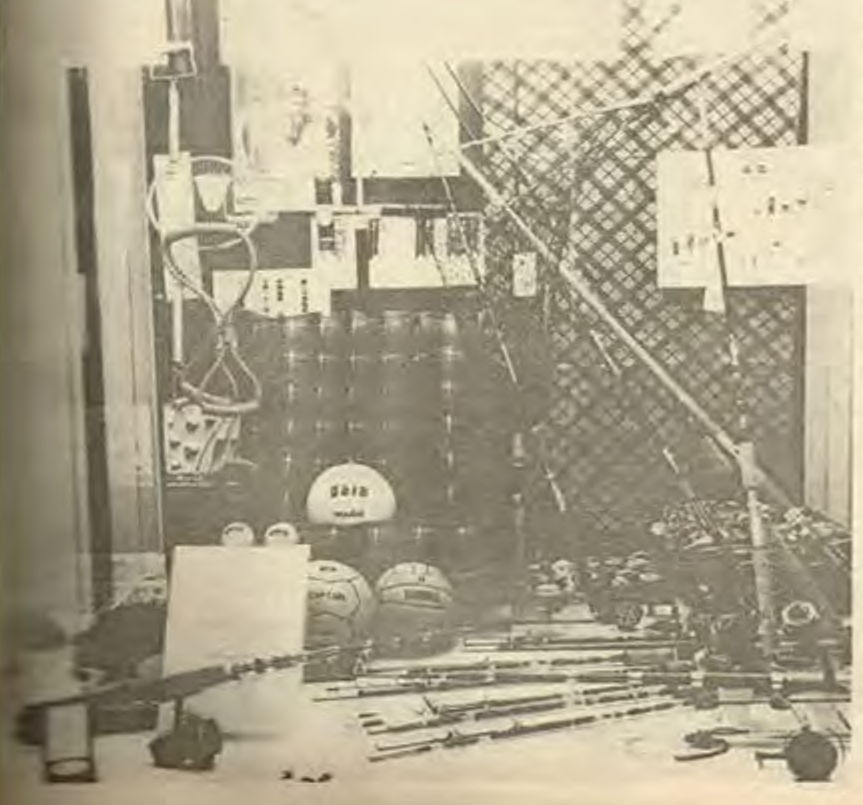
Вернер Буш от стопанското обединение „Унион“. Той ми обръща внимание върху някои от най-търсените спортни артикули, донесли световна слава на състезателите на ГДР. Това са преди всичко лодките за академично гребане и шейните. Последната регата „Грюнаал“ край Берлин е завършила с голям успех за едни от известните конструктори на лодки Даниш.

— Освен това към Германския висш институт за физкулатура съществува специален център за усъвършенстване на спортните инвентар — добавя Буш, — а това е гаранция, че не ще стоим на едно място.

Но Пловдив-71 показа и нещо друго — българската спортна промишленост е все още дължник на любителите на спорта!

Вилн МАЯЕР

Спортни принадлежности, представени от „Прагоекспорт“

СРЕЩУ • БЕНФИКА

ЖРЕБИЯТ

ЗА ОСМИНАФИНАЛИТЕ ЗА КУПАТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ШАМПИОНИ ПРОТИВО ПОСТАВИ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПЪРВЕНЦИ СИЛНИЯ СЪСТАВ НА „БЕНФИКА“

ПОРТУГАЛЦИТЕ ВСЪЩНОСТ СА СТАР И ПОЗНАТ СЪПЕРНИК НА БЪЛГАРСКИТЕ ФУТБОЛИСТИ. И В, ОБЩО ВЗЕТО, РАВНОСТОЯНАТА БОРБА МЕЖДУ ФУТБОЛИСТИТЕ ОТ ДВЕТЕ СТРАНИ ВЕЗНИТЕ НАТЕЖАВАТ В ПОЛЗА НА НАШИТЕ СЪСТЕЗАТЕЛИ. ТАКА ИЛИ ИМЕННО ЗА СМЕТКА НА ПОРТУГАЛИЯ НАШАТА СТРАНА НА ВА ПЪТИ ПРОДЪЛЖИ ПЪТЯ СИ В ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПЪРВЕНСТВА.

ВПРОЧЕМ В ДИРЕКТНИТЕ КЛУБНИ СРЕЩИ И „ЛЕВСКИ“ ПОКАЧЕ „БЕНФИКА“ НЕ Е ЧАК ТОЛКОВА СТРАШНА. ДВУБОЯТ БЕЗСПОРНО ЩЕ БЪДЕ ОЧАКВАН С ГОЛЯМ ИНТЕРЕС И В ЛИСАБОН, КЪДЕТО ЩЕ СЕ СЪСТОИ ПЪРВАТА СРЕЩА И В СОФИЯ. ЗА ТОТОВА ТОЯ НАДХВЪРЛЯ РАМКИТЕ НА И БЕЗ ТОВА АВТОРИТЕТНИЯ ТУРНИР. В МНОГО ОТНОШЕНИЯ „СБЪЛСКВАНЕТО“ МЕЖДУ ЦСКА СЕПТЕМВРИЙСКО ЗНАМЕ И „БЕНФИКА“ ЩЕ БЪДЕ СЕРИОЗНО РАЗУМНАВАНЕ И СРАВНЕНИЕ НА СИЛИТЕ НА ДВЕТЕ СТРАНИ ПРЕД СРЕЩИТЕ БЪЛГАРИЯ — ПОРТУГАЛИЯ ЗА СВЕТОВНО ПЪРВЕНСТВО.

НЕ Е НУЖНО, РАЗБИРА СЕ, ДА СЕ ЖИВЕЕ С МИСЪЛТА ЧЕ „БЕНФИКА“ Е ЛЕСНО ПРЕОДОЛИМ ПРОТИВНИК. ТОЧНО ТОВА ЗАДЪЛЖАВА АРМЕЙЦИТЕ ДА „ДОЧАКАТ“ СРЕЩАТА С НАИУПОРИТА ПОДГОТОВКА, С НЕПРЕКЪСНАТО ПОДОБРЯВАНЕ НА ФОРМАТА СИ. ТОЧНО ТОВА ПРЕДПОЛАГА, ЧЕ ЩЕ БЪДАТ СЪЗДАДЕНИ ВСИЧКИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗЯВА НА НАИДОБРОТО, КОЕТО ИМАТ АРМЕЙЦИТЕ. В ТОВА ЧИСЛО, РАЗБИРА СЕ, КАТО БЪДАТ НАПРАВЕНИ И СЪОТВЕТНИТЕ УЛЕСНЕНИЯ В ПРОГРАМАТА НА „А“ РФГ.

В този състав „Бенфика“ стана шампион: клеинали — Нене, Еузебио, Диамантиньо, Жорже и Скарнос; Адолфо, Да Силва, Умберто и Еирикес. В състава вече има и нови имена...

Един оспорван момент от двубоя „Дожа-Уйепец“ — „Малмьо“ в първия кръг на турнира за купата на шампионите.

Срещите от турнирите за европейските клубни купи се играят в средата на седмицата и нито един тотализатор в стария континент не може да ги използва за своите седмични таризи... Но може ли някой да попречи на истинския приятел на футбола да сравнява шансовете на съперниците, да прави прогнози?

И затова нека се потрудим заедно да открием бъдещите четвъртфиналисти в турнира за купата на европейските шампиони...

„БОРУСИЯ“ [Мьонхенгладбах] — „ИНТЕР“. Един мач, който можеше да бъде и финален... Западногерманските първенци, в чиито редици е Фогст, най-добър футболист на страната за годината, ще имат много трудна задача срещу „Интер“ с Бурнич като метач, с Бедин и Факети в защита, с Бертини и Мадзола в средата на терена и едно на падение, в което всяко име значи много — Жаир, Бонинсеня, Корсо.

Вероятно миланските футболисти ще бъдат вдъхновени и от желанието да поднесат един хубав подарък на своя капитан Факети, който в събота игра своя 60-и мач за „адзурите“ (рекорд на Италия) и ще направят всичко възможно, за да спечелят двубоя, върху който ще тежат и мексикански спомени. Шансовете са на тяхна страна... На пръв поглед всичко изглежда ре-

шено в двубоя „МАРСИЛИЯ“ — „АЯКС“. Но холандците, макар и носители на купата на шампионите, не изглеждат така силни както през миналата година. Напуснати от своя капитан Васович, загубили симпатите на зрителите след отказа им да играят за интерконтиненталната купа (на последния мач на собствен терен те бяха наблюдавани само от 15 000 зрители!), те ще имат много трудна задача срещу „Марсилия“. Южняците със... Скоблар, „златна обувка“ за 1971 г., и Марнусон са в момента истински еталон на френския футбол, но

в края на краищата четата на Кройф стартира с далеч по-големи възможности и едва ли ще се лиши от „святата“ купа още на осминафинала.

„ФЕЙНООРД“ (Ротердам), който започна този турнир без своя основен реализатор Киндвал, напуснал състава и завърнал се в Швеция, не е загубил своето лице — отборът е все така резултатен, изглежда по-добре от „Аякс“. В средата на терена играе много силно австриецът Хазил; мястото на Киндвал е заето от закупения от Хага Лекс Шьонмакер, който се проявява като истински заместник на известния швед.

„ДИНАМО“ [Букурещ] няма сериозни основания, за да счита, че може да продължи борбата,

Манол МАНОЛОВ:

«СРЕЩУ СИЛНИ Е ПО-ДОБРЕ!...»

Старши треньорът на ЦСКА „Септемврийско знаме“ Манол МАНОЛОВ съвсем не изглеждаше разстроен, след като започна проучването на следващия си съперник в турнира за купата на европейските шампиони:

— Волята на жребия се прие добре от целия ни отбор. Ние сме с желанието да вървим напред в този турнир, а това означава, че ще играем немину-

емо със силни отбори. И така е по-добре...

— Какво знаете за „Бенфика“?

— „Бенфика“ днес не е само име, а един действително силен състав. Не съм го наблюдавал, но имам сравнително подробни данни за мача на португалските шампиони срещу „Цървена звезда“ в Белград.

— Какви проблеми ще постави „Бенфика“ пред вас?

— Основна фигура там и сега е Еузебио...

— Казват, че играе на много широк периметър, че е особено силен в момента в средата на терена.

— Ще се постареем да го „притесним“ — и не само в центъра, а навсякъде по терена.

— Мислите ли, че смяната на ролите чрез голямо преливане в отбора на

„Бенфика“, голямото ѝ

назад на полузащитника

ще ви донесе голяма

— Такъв начин на игра

почти всички големи

дате, че и ЦСКА „Сил

ме“ търси все повече

всички играчи.

— Някакви „особени

— Надявам се, че

Бон Якимов ще бъде

ма. Неговото майстор

опит ще ни бъдат

— Какво е настроени

— Не чакахме

ва всички прие

срещите с „Бенфика“

ще победим в София.

зост в Лисабон това

статъчно, за да

налите...

Съгласни ли сте със «СТАРТ» СИГУРНИ ПОБЕДИТЕЛИ, ТРУДНИ ДВ

колко и голямо да е желанието му...

...Този път щастието се усмихна на островните футболисти. Безкрайно ясно е, че британците ще имат леки задачи в осминафиналите. Срещу претензионния „СЛИЕМА УОНДЪРЪРС“ [Малта], единствения случайно промъкнал се сред силните аутсайдер, „СЕЛТИК“, и без това в отлична форма (4 мача, 4 победи и 20:4 гола на старта!), няма никакви проблеми. „АРСЕНАЛ“ с националния полузащитник Стори и националния център нападател Радфорд имат също лек противник — швейцарския „ГРАСХОПЪРС“, макар че в него играят националите Дек, Майер и Мюлер...

При други условия двубоят ЦСКА [Москва] — „СТАНДАРТ“ [Лиеж] едва ли щеше да ни занимава. В СССР се играе по-силен футбол. Но — необичайно за традицията в тази страна — московските шампиони само за няколко месеца се превърнаха от първенец в аутсайдер. Те играха слабо и в срещата реванш с „Галатасарай“. В същото време белгийските шампиони бързо навлизат във форма.

И ако все пак възможностите на ЦСКА са, макар и с минимална разлика в процентите, за предпочитане, то е, защото съветските играчи умеят да се мобилизират за решителен мач като никой друг.

А „ВАЛЕНЦИЯ“ и „ДОЖА-УЙЕПЕЦ“! Унгарците дават основата на националния си отбор и това вече ни кара да

ги чувстваме добре познати. „Валенция“ не стартира кой знае колко силно в първенството на Испания, където отличният „коктейл“ от млади и стари в „Реал“ доминира, показва учудващо слаба резултатност (в първия мач от 1/16 финалите испанците бяха 90 минути пред вратата на „Хайдук“ и не от-

белязаха гол!)

в един труден

остават по-големи

„Дожа-Уйепец“

И накрая —

„СЕПТ. ЗНАМЕ“

нимаваме с про

да пожелаем

Скоблар („Марсилия“) е поставил в мач защитата на „Гур“ двата отбора от 1/16 финалите за купата на шампионите!

СПОРТ ЛИСБОА Е БЕНФИКА

Такова е значението на инициалите С. Л. Б., изписани върху емблемата на именития португалски клуб. А орелът с разперени криле, поради който в Лисабон играчите на „Бенфика“ биват наричани „орлите“, е стъпил върху надписа „Ет плурибус унум“ — част от познатия девиз „Един за всички, всички за един“. Девиз, който в колективните спортове и най-вече във

футбола има особено значение...

Основан на 28 февруари 1904 г. в лисабонския квартал Палава, днес клубът има над 50 хиляди членове, от които близо 3 хиляди са активни спортисти. Те се занимават не само с футбол — в „Бенфика“ има секции по лека атлетика, баскетбол, хандбал, ръгби, тенис, бокс, подводен спорт, бадмингтон, шахмат и дори... бiliarд. Стадионът на клуба, който носи името „Лус“, е построен през 1954 г. и побира 65 хиляди зрители. Той представлява цял спортен комплекс. Тук има лекоатлетическа писта, площадка за пързалане с ролкови кънки, тенис-кортове и спортна зала за 4 хиляди зрители. Под трибуните на стадиона се намира и спортният музей на „Бенфика“, в който се пазят близо 5500 купи и други награди, спечелени от спортистите на клуба през 67-годинното му съществуване. Разбира се, на почетно място са отличията на футболите.

ЗА ЕДИНАДЕСЕТИ ПЪТ

Тая есен „Бенфика“ участва за 11-и път в турнира на европейските шампиони. По този показател и по извоюваните до сега успехи клубът е на второ място в символичната ранглиста на участниците в този най-голям клубен турнир на континента — след мадридския „Реал“. Като прибавим към досегашния актив на „Бенфика“ двете победи над австрийския шампион „Вакер“ (Инсбрук) — 4:0 като гост и 3:1 у дома, — с които бе направена крачката към осминафиналите, общият баланс от мачовете на отбора в турнира на шампионите става още по-успешен: 64 срещи, 37 победи, 13 равни резултата и 14 загуби, 162:76 гола. Освен това „Бенфика“ е участвал веднъж в турнира на носителите на купи и веднъж в борбата за панаирната купа.

За трети път португалците ще имат за противник български отбор. През 1965—66 г. в турнира на шампионите жребият ги изпрати срещу „Левски“, а през 1966—67 г. в турнира за панаирната купа — срещу „Спартак“ (Пловдив). И в двата случая победител излезе „Бенфика“. Впрочем ето пълната статистическа справка за мачовете на португалския отбор в европейските клубни турнири (със звездичка са отбелязани резултатите, постигнати от „Бенфика“ на собствен терен):

КУПА НА ШАМПИОНИТЕ

1957—58. В предварителния кръг със Севиля (Исп) 1:3 и 0:0*.

1960—61. В предварителния кръг с Хартс (Шотл) 2:1 и 3:0*, в осминафиналите с Дожа-Уйпец (Унг) 6:2* и 1:2, в четвъртфиналите с Орхус (Дан) 3:1* и 4:1, в полуфиналите с Репид (Ав) 3:0* и 1:1, на финала в Берн с Барселона (Исп) 3:2.

1961—62. В осминафиналите с Аустрия Виена (Ав) 1:1 и 5:1*, в четвъртфиналите с Нюрнберг (ГФР) 1:3 и 6:0*, в полуфиналите с Тотнъм (Анг) 3:1* и 2:1, на финала в Амстердам с Реал Мадрид (Исп) 5:3.

1962—63. В осминафиналите с Норкюпинг (Швец) 1:1 и 5:1*, в четвъртфиналите с Дукла (Чех) 2:1* и 0:0, в полуфиналите с Фейенорд (Хол) 0:0 и 3:1*, на финала в Лондон с Милан (Ит) 1:2.

1963—64. В предварителния кръг с Дистълери (С. Ирл) 3:3 и 5:0*, в осминафиналите с Борурия Дортмунд (ГФР) 2:1* и 0:5.

1964—65. В предварителния кръг с Арис (Люкс) 5:1 и 5:1*, в осминафиналите с Шо дьо Фон (Швец) 1:1 и 5:0*, в четвъртфиналите с Реал Мадрид (Исп) 5:1* и 1:2, в полуфиналите с Гьор (Унг) 0:1 и 4:0*, на финала в Милано с Интер (Ит) 0:1.

1965—66. В предварителния кръг с Дюделанж (Люкс) 8:0 и 10:0*, в осминафиналите с Левски (Бълг) 2:2 и 3:2*, в четвъртфиналите с Манчестър Юн. (Анг) 2:3* и 1:5.

1967—68. В предварителния кръг с Гленторан (С. Ирл) 1:1 и 0:0* — при удвояване на головете, отбелязани на чужд терен, се класира Бенфика; в осминафиналите със Сент Етиен (Фр) 2:0* и 0:1, в четвъртфиналите с Вваш (Унг) 0:0 и 3:0*, в полуфиналите с Ювентус (Ит) 2:0* и 1:0, на финала в Лондон с Манчестър Юн. (Анг) 1:4 след продължения (в редовното време 1:1).

1968—69. В предварителния кръг с Валур (Исл) 0:0 и 8:1*, в осминафиналите — свободен от игра, защото програмата бе непълна поради оттеглянето на клубовете от социалистическите страни в знак на протест срещу повторния провокационен жребий след контрареволуционните събития в Чехословакия; в четвъртфиналите с Аякс (Хол) 3:1, 1:3* и 0:3 на неутрален терен в Париж.

1969—70. В предварителния кръг с БК Копенхаген (Дан) 2:0* и 3:2, в осминафиналите със Селтик (Шотл) 0:3 и 3:0* с продължения и жребие в полза на Селтик.

КУПА НА НОСИТЕЛИТЕ НА КУПИ

1970—71. В предварителния кръг с Олимпия (Юг) 1:1 и 8:1*, в осминафиналите с Форверц (ГДР) 2:0* и 0:2 с продължения, а при дузпите 5:3 за Форверц.

ПАНАИРНА КУПА

1966—67. В първия кръг — свободен от игра, във втория кръг със Спартак (Пловдив) 1:1 и 3:0*, в третия кръг с Локомотив Лайпциг (ГДР) 1:3 и 2:1*.

«НАПОСЛЕДЪК ЗНАЕМ САМО ПОБЕДИ»

Трудно е да се обясни защо приятелите на футбола живеят обикновено със стари представи за своите любимци, за най-силните. Може би защото популярността им е твърде голяма и не се руши за ден-два... Както и трудно се печели!

Така е и с „Бенфика“ — двукратният носител на купата на европейските шампиони бе далеч от голямата си форма, а за него се говореше като за ас. Сега кризата в отбора е изживяна, а мнозина все още живеят с представите за „Бенфика“ от момента на най-тежката ѝ криза...

— Напоследък знаем само победи — заяви наскоро Еузебио.

И в тези думи нямаше ни най-малка доза самохвалство. Защото във футбола резултатите значат много. А „Бенфика“ направи сензационно (почти) турне в Италия, срази австрийския шампион „Вакер“ от Инсбрук и накрая победи в Белград „Цървена звезда“ с 3:2 в приятелски мач, провъзгласен от самите „звездаши“ за неофициален финал за купата на европейските шампиони — толкова много държаха те на резултата. Да не говорим за шампионата на страната, където „Бенфика“, изглежда, отново ще се разпорежда като господар.

— Сега „Бенфика“ е по-силен, отколкото преди десет години, когато срази „Реал“ — твърди заместник-председателят на клуба Освалдо Бранко.

— Ние днес сме отново голям отбор — счита известният и у нас играч с № 11 Симоес. — А утре „Бенфика“ ще бъде може би още по-голям отбор. Когато си отидем Еузебио, Граса и аз... дали Родригес, Нене и Батиста могат да ни заместят! Те са отлични играчи, много талантирани, на равнището на най-добрите, играли в „Бенфика“. Затова тя и в бъдеще ще бъде „Бенфика“ — един голям отбор...

Разбира се, добрите резултати, постигнати в ранната есен, съвсем не са достатъчни, за да се каже, че „Бенфика“ връща своята стара слава. Но отборът, така или иначе, е несравнимо по-силен, отколкото преди една, две или дори три години. Той бе значително подмладен. От „старите“ останаха само Еузебио, Симоес и Граса. Към тях — донякъде — може да бъде добавен и вратарят Енрикес. И всички останали са млади, все силни състезатели, закупени и от други състани, и привлечени от родината на Еузебио

Мозамбик, откъдето пристигнаха дясното крило Нене, защитникът Зека и централният защитник Родригес, играл преди това в „Академика“ (Коимбра).

Треньорът Джими Хоган, един от най-малко чаливите треньори в историята на обикновено много шумния португалски футбол, който има истинска алергия към журналистите и цеди думите си през зъби, успя да наложи на отбора една схема на игра, която — в известни моменти! — прилича твърде много на онава, което показваше английският нападнат отбор през 1966 г. Обикновено отборът играе с четирима защитници, трима души в средата на терена и още толкова в нападение. Но ако сред защитниците по-подчертан вкус към атака има само Адолфо (по левия фланг), трудно е да се „уловят“ на „истинските“ им места поне четирима от средната и предната формация. В нападението остават постоянно само дясното крило Нене, един много бърз и точен шурмовак, който се разбира отлично с Еузебио, и Виктор Батиста, един изявен пробивен център-нападател, заради когото „Бенфика“ продаде Торес [„Нямаше какво друго да правим — оправдават се ръководителите на клуба. — Батиста ще бъде съвсем скоро по-силен не само от Торес, но и от Еузебио.“] Всички останали играят — всеки на свой ред — и в средата, и силно изтеглени напред. И тогава е наистина трудно да се разбере истинската роля на Еузебио, и на Симоес, и на Жорже, тъй и на Граса. А това безспорно затруднява всеки съперник.

Иначе най-силният възможен състав на „Бенфика“ изглежда така: Енрикес — Да Силва, Хумберто, Родригес, Адолфо — Жорже, Граса, Симоес — Нене, Батиста, Еузебио. В някои от последните срещи, когато Батиста бе контузен, неговото място заемаше Жорже, заместван на свой ред от младия Артур.

Ето всичко това дава основание на „Бенфика“ да тръгне в турнира на европейските шампиони с голяма кошница:

— Доволен съм от сегашното състояние на отбора — заяви председателят на „Бенфика“ Коутиньо Боргес. — Мисля, че имаме възможност да спечелим отново купата на европейските шампиони...

Реална ли е тази закана? Първата проверка трябва да направят българските армейци.

Три големи момента в историята на „Бенфика“. Еузебио (снимката най-горе) само за три минути „кокаутира“ в Амстердам петкратния носител „Реал“ с два спасяеми гола. Това бе през 1962 г.

Година преди това герой на финала бе вратарят Коста Перейра (снимката горе), който позволи на Агуас след края на мача да държи за пръв път ценната купа (снимката вдясно).

Материалите са подготвени от Митко ЕКСЕРОВ и Иван ЖЕЧЕВ

специално за „СТАРТ“ от АПН

Треньор на абсолютната световна шампионка по гимнастика Людмила Туршчева е Владислав Расторожки. Людмила безрековно изпълнява и най-малките му бележки. Отстрана тая нейна вяра в треньора понякога изглежда комична. Старият треньорът на съветския сборен отбор по гимнастика Лариса Латинина разказва:

— Бяхме на подготовка в Леселидзе на черноморското крайбрежие. Една вечер седяме през прозореца: долу под уличната лампа стои Расторожки, а пред него, вървяла във войнишки строеж — Люда Туршчева. В ръцете си Расторожки държеше дневника на спортистката и дълго й мушаваше нещо, а тя с безгранично внимание го слушаше...

Людмила Туршчева има основания да душа наставленията на своя треньор. Расторожки откри нейните способности, когато Люда беше 9-годишна. А след още 6 години я поздрави с титлата „Абсолютна световна шампионка“.

За пръв път Людмила Туршчева обрече внимание върху себе си през 1966 г. — за ученическата спартакиада. Тогава особено добре й се удаваха прескоците. А година по-късно учуди всички, като спечели купата на СССР за възрастни. Беше само 15-годишна, но гимнастиката й изглеждаше напълно зряла, сложна и съвършена.

Людмила беше отлична ученичка, можеше да постъпи във всеки институт, но неочаквано за мнозина избра факултета по физическо възпитание на Педагогическия институт в своя роден град Грозни.

— Искам да помагам на малчуганите. Те са толкова доверчиви и толкова им е мъчно, когато грешат...

Може би и на самата Людмила твърде често й е било мъчно като малка? Не знаем. Във всеки случай тя не се проявяваше с никакви „детинщини“, не носеше със себе си по тренировъчните сборове нито куклички, нито мечета. Само учебниците си и... един будилник. Да, будилник, защото Людмила става цял час преди приятелките си и започва деня с 40-минутен крос.

В института казват, че уж се готви за треньор, а характерът й не е доста твърд, че по време на практиката се отнася твърде меко към децата спор-

тисти. При това нейният наставник изобщо не спада към категорията на „меките“. Но Людмила смята, че треньорът й трябва да бъде тъкмо такъв. Абсолютното й послушание дълго време изглеждаше неестествено. Мнозина казваха: „Почакайте, като порасне, ще се разбутува.“ Ала това не стана и сигурно няма да стане,

макар че Людмила вече навърши 19 години — най-подходящата възраст за „бунт“.

В нашия случай индивидуалността на треньора и неговата ученичка се оказаха сякаш създадени една за друга. Людмила възприема всички указания на Расторожки не като нещо натрапено отвън, а като частичка от собствената й душа, осъзна-

та чак след уверените думи на треньора. Доказателства? Земната гимнастика. Тук „механичната кукла“, която действа по чужда програма, не може да разчита на успех. Опитният зрителич не може да бъде измамен дори от най-изкусната имитация на чувствата. А на световното първенство в Люблина представянето на Туршчева в земната гимнастика предизвика буря от овации в залата. Тя играеше с някаква особена радост, с всеотдайност, която може да бъде плод само на възхищението и пълната свобода. В резултат — 9,9 точки и златен медал в тая дисциплина.

Ръководителите на съветския сборен отбор смятат, че Людмила трябва да се представя изключително стабилно. И все пак през последните години я сполетяха редица неуспехи. Защо?

Лариса Латинина е на мнение, че до голяма степен е виновен треньорът. След дълъг и доста темпераментен спор самият Расторожки се съгласи с нея.

— В навечерието на европейското първенство през 1969 г. — разказва Латинина — Людмила не бе усвоила както трябва стойката на успоредка. Ала Расторожки категорично отказа да замени тоя елемент с друг. И тъкмо тук по време на състезанието Людмила допусна груба грешка...

Сигурен съм, че Людмила Туршчева още много пъти ще печели първо място в големите състезания. И въпросът не е само в точките и класирането. Тая гимнастичка, подчинила целия си живот на една цел, умее „да натрупа в себе си“, ако ми позволите да използвам такъв израз. Тя е способна не само на качествен скок в майсторството, но и на емоционален взрив. Защото личността й като гимнастичка е формирана не само под влияние на „рекордърките по техника“ Чаславка и Янци, а и под влияние на проникновената артистичност, характерна за Латинина, Астахова, Куцинска... И когато Туршчева ви порази със свръхтрудната си комбинация на успоредката, наситена с контрастни силови елементи, спомнете си, че тая безгранично смела гимнастичка има удивително мек характер. Спомнете си думите й:

— Как ли ще уча децата? Те толкова силно приживяват неуспехите си... Да можеше човек изобщо да ги предпази от грешки...

Андрей БАТАШЕВ

ПРЕДГОВОР КЪМ СЕЗОНА

специално за „СТАРТ“ от АПН

турнирът по хокей на лед за нападателя на в-к „Советский спорт“ по-късно като предговор към новия сезон в СССР. Един от безспорни изводи, които се налагат след тия мачове, може да се формулира: московският ЦСКА си остава ер на съветския клубен хокей. Турнирът на треньора Анатолий Тарасов вече е свикнал в началото на нов сезон да си поставя трудни задачи — стреми се да спечели всички турнири, които му предстоят. И че в двата първи турнира, които протеккоха едновременно, армейците вече пожънаха победи: за купа на европейските шампиони и борбата за наградата на „Советский спорт“. За две седмици и половина те играха 10 сериозни мача (в Хелзинки с националния отбор на Финландия, 2 с чехословашкия шампион „Дукла“ и 7 в турнира на „Советский спорт“). ЦСКА все пак не случайно се придържа на толкова наситена програма, близо по напрежение със световните първенства и олимпиадите: както изглежда, възпитаниците на Тарасов тая година ще влязат в основната съветските сборни отбори. Верен на склонността си към изобретателство, Тарасов е прибягнал до обичайното съчетание в една от нападателните си тройки: към старите партньори А. Фирсов и В. Вилкува е „придален“ В. Харламов. Към единичните си, добре известни в хокея свят достойнства сега Харламов е прибавил още едно: никога по-рано не сме виждали тоя не обикновен атлетичен нападател да влиза толкова самоотвержено в силовата борба и да печели двубоите със силни, снажни защитници. Мисля, че в днешния отбор на ЦСКА няма слаби места. Всеки от отборите е самобитен, не

съперниците на ЦСКА все по-често и внимателно се вглеждат в играта на армейците: тяхното постоянно лидерство предизвиква у конкурентите естествено желание да заместят едно-друго от арсенала на шампионите. Струва ми се, че идването в „Спартак“ на Ю. Баулин — съмишленик на Тарасов — съвсем не е случайно. Ни най-малко не твърдя, че спартаквци смятат да копират армейците — от това хокеят само би загубил. Ала не се съмнявам, че като запази традиционния „спартаковски“ почерк, Баулин ще опита да използва в подготовката на новия си отбор някои от методите, по които на времето сам е тренирал.

Невъзможно е да се каже отсега дали Баулин е на верен път: от показаното в първия турнир е трудно да се съди за боеспособността на „Спартак“ (както и на „Динамо“, „Химик“, ленинградския СКА), защото тия клубове изпратиха най-добрите си играчи в току-що създадения олимпийски сборен отбор. Но ето един много по-ясен случай. В московския отбор „Криля советов“ също дойде нов треньор — Борис Кулагин. В продължение на много години той беше втори треньор на ЦСКА и си остава последователен привърженик на армейската хокейна школа. Кулагин веднага увеличи тренировъчните натоварвания, отдели голямо внимание на тактиката и психологията. В полуфиналния мач с ЦСКА отборът на „Криля советов“ игра организирано, тактически грамотно и самоотвержено. Армейците успяха да спечелят с цената на големи усилия чак в допълнителното време. Не е прибрано да се очаква, че „Криля советов“, клуб с богати, но почти забравени традиции,

бата за медали в първенството на страната:

В турнира на „Советский спорт“ дебютираха олимпийският и младежкият отбор на СССР. Олимпийският отбор е във фаза на формиране и затова истински висока класа демонстрира само нападателната тройка на опитните спартаквци Мартинюк, Шадрин и Якушев. Впрочем треньорите на олимпийците Всеволод Бобров и Николай Пучков не скриват, че не са могли да привлекат всички от предполагаемите кандидати. А треньорът на младежкия отбор Борис Майоров ми каза, че искал преди всичко да използва млади играчи от различни (но не от добре известните московски!) клубове, за да разбере на кого ще може да разчита сега и напред. В отбора на Майоров видяхме твърде надарени и перспективни играчи — Мишкин, Стрелцов, Смирнов, — макар че в хокей-

ното им образование все още има доста празнини. Например мисля, че повечето млади хокеисти твърде рядко, слабо и с продължителна подготовка стрелят към вратата, без желание влизат в силово единоборство и в такива моменти не проявяват инициатива, а само реагират на действията на противника и т. н. Но, разбира се, те са още твърде млади, за да познават всички тайни на съвременния хокей.

Както се вижда в хода на турнира, всички играчи от сборния отбор на СССР — световен шампион за 1971 г. — продължават да са основни единици в своите клубове, ще запазят позициите си и в представителния отбор на страната. В блестяща форма е армейският вратар В. Третяк. Мисля, че днес той е вратар № 1 в съветския хокей. Третяк и по-рано беше добър пазач на вратата, но в отговорни мачове прекалено се възну-

ваше и правеше непростими грешки. Сега изглежда, че е изживял тая неувереност. Ветераните В. Старшинов и Б. Михайлов по шпидо не отстъпват на най-добрите защитници, когато трябва да се води силова борба. Изобщо не мога да се съглася с твърденията на някои свои събеседници — чуждестранни играчи, — че съветският сборен отбор може да загуби боевите си качества при среща с противник, който играе твърдо, „на границата на нарушението“. Напротив, струва ми се, че в този относително треньорите на съветските сборни отбори могат да не се тревожат.

И така ветераните не губят авторитета си, но това съвсем не значи, че за младите няма място в сборния отбор. В много от съветските клубове изпъкват перспективни играчи. Ю. Блинов, С. Глазов, В. Котов (ЦСКА), А. Сирцов (Химик), В. Солонухин, А. Андреев (СКА), В. Назаров (Динамо) — всички те са хокеисти с бъдеще. Почти съм убеден, че младият спартаковски нападател К. Климов (от тройката на Старшинов) ще влезе в сборния отбор. Той е истинско „копие“ на Вилкулов и напредва от мач на мач. Напълно узрял за сборния отбор е и защитникът на ЦСКА А. Гусев.

Изобщо може да се очаква, че тъкмо сред защитниците ще има най-остра конкуренция за местата в сборния отбор. Освен Гусев добре се проявиха и неизвестните млади защитници В. Васильев (Динамо), А. Ляпкин (Химик), Е. Поладиев (Спартак). Но и ветераните А. Рагулин, В. Кузкин, И. Ромишевски (ЦСКА), В. Давидов (Динамо) се постраха — и не без успех! — да изиграят първите мачове от хокейната година с младежки жар. Както изглежда, те не забравят, че за някои от тях олимпийският сезон може да бъде последен в спортната им кариера...

Както и да стане, в двубоите за първенство на СССР младежта ще получи прекрасна възможност да се прояви. Нали не случайно мнозина чуждестранни коментатори подчертават, че по напрежение и майсторство мачовете между челните съветски клубове не отстъпват на битките по време на световните първенства!

Владимир ЮРЗИНОВ
заслужил майстор на спорта на СССР

ФУТБОЛЪТ В БЛИЗКИ И ДАЛЕЧНИ СТРАНИ

КОЙ ЩЕ ПОБЕДИ БРАЗИЛИЯ, ЗА ДА Й ПОМОГНЕ?

легне твърде голяма отговорност. Те не са толкова зрели в интелектуално отношение, за да я понесат. Много ще ни помогне оня, който успее да ни победи преди 1974 г.

— Защо да не е Франция? — подхваля Булон.

— Нищо чудно — отвръща Хавеланж. — Ако и през 1973 г. вашите играчи продължат да прогресират така, както ги видяхме по време на зимното им турне в Бразилия, след две години френският национален отбор ще бъде опасен противник за всеки...

Край кръглата маса в Париж покрай другото Хавеланж разказва как през юли вая годин

Роуз е инспектирал най-големите бразилски стадиони. След тая приятелска обиколка из страната Хавеланж се обръща към Роуз с думите: „Може би сте изненадан, че се отнасям към вас по такъв начин, след като съм кандидат за ваш наследник на председателското място във ФИФА. Знайте, че това не е плод на мой лични амбиции, нито на амбиции от страна на Бразилската спортна конфедерация. В случая е заинтересована Южноамериканската спортна конфедерация. Ако при изборите през 1974 г. спечелите вие, ще запазя най-дълбокото си уважение към вашата работа. Ако спечеля аз, ще настоявам ФИФА, за която сте направил толкова много, да ви обяви за свой почетен председател...“

ВИДЕРКЕР СРЕЩУ ВРАТАРИТЕ, ВРАТАРИТЕ СРЕЩУ НЕГО

Две греди, летяща топка и един човек, който не трябва да я пусне между тях...

Неотдавна председателят на УЕФА Густав Видеркер се върна към едно вече позабравено предложение — футболната врата да бъде уголемена. Идеята не е нова и с особена настойчивост бе прокламирана преди няколко години от ония, които търсеха пътища за повишаване на резултатността. Сега мотивите на Видеркер са малко по-различни. Той смята, че напоследък вратарите са отбелязали голям напредък в своята спортно-техническа подготовка: скачат по-високо, плонжират по-добре и реагират по-бързо, докато в същото време вратата има същите размери, каквито е имала по времето на техните прадедовци. Видеркер обръща внимание на факта, че ако вратата се разшири с 12 сантиметра в двете посоки, сравнително голям брой удари, при които топката се отбива от страничните греди, ще бъдат голове. Така ще се повиши и резултатността, а ще се създадат и предпоставки за още по-голям на-

предък в майсторството на вратарите.

Как реагират на това самите вратари? Най-характерно в тая връзка е изказването на Рудолф Сданвалд — бивш вратар на австрийския национален отбор:

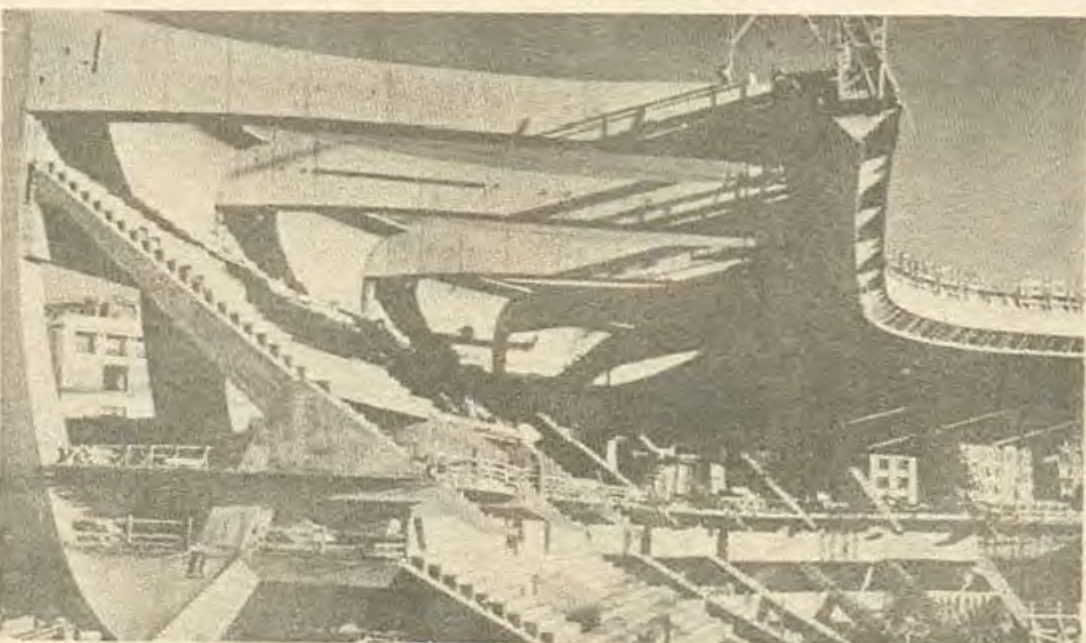
— Вярно е, че днес пазачите на вратата са по-атлетични, отколкото бяха в миналото; но това им е нужно, защото играта е много по-бърза в сравнение с по-рано. Сега по-голямата част от головете се отбелязват след удари, направени от наказателното поле. Така че работата на вратарите е значително по-трудна, отколкото е била когато и да е. Фактът, че в наши дни се отбелязват по-малко голове, няма никаква връзка с големината на вратата. Той е резултат от супердефанзивните системи в съвременния футбол. Колкото и далеч да са гредите една от друга, винаги ще има удари, които ще отскачат от тях...

Драган Джанч

ЮГОСЛАВЯНИТЕ ИЗБИРАТ ДЖАНЧ

Югославският вестник „Политика“ организира допитване до своите читатели, за да бъде определен най-добрият футболист в страната за периода след Втората световна война. На първо място с над 110 хиляди гласа бе класиран Драган Джанч — ляво крило на „Цървена звезда“ (Белград) и националният отбор, многократен участник в символичните отбори на Европа и света, формиран по повод големи футболни събития през последното десетилетие. На второ място в анкетата на „Политика“ е прославеният в миналото Райко Митич, доскорошен треньор на югославския национален отбор, който получи близо 90 хиляди гласа.

Вместо стария „Парк де пренс“ парижани ще имат нов, модерен стадион. Строителните работи са в пълен ход и всичко ще бъде готово през пролетта на 1972 г. 58 000 седящи места, всичките покрити!

ПАНОРАМА

Спортните среди в Кения изразяват недоволство от лекоатлетическата програма на предстоящите олимпийски игри в Мюнхен. Най-разтревожени са кенийците от факта, че бяганията на 1500 и 5000 метра ще бъдат в един и същ ден. Смята се, че това е голяма несправедливост и трябва на всяка цена промяна, защото „най-голямата надежда на кенийския спорт бегачът Кейно няма да бъде в състояние да защити златния си олимпийски медал на 1500 метра и сребърния на 5000 метра“. Чуват се гласове, че е необходима правителствена намеса пред организационния комитет на игрите в Мюнхен, тъй като и програмата на спринтърите е твърде съгъсена, което може да стане причина в щафетите да участват други бегачи. До промени обаче едва ли ще се стигне. Олимпийската лекоатлетическа програма е вече приета от ИААФ (Международна федерация по лека атлетика), а освен това в положението на Кейно се намират и всички останали бегачи на средни и дълги разстояния — Баду, Норлот, Аресе и др.

Двама американски психолози съобщиха неотдавна резултатите от едно свое изследване върху моралните качества на спортиста. В продължение на 8 години те са изследвали над 15 хиляди състезатели по различни спортове, като са ги подлагали на специални тестове, за да стигнат в края на краищата до заключението, че... противно на общо приетото становище, спортът няма никакво значение за формиране на човешкия характер. Според д-р Оджилви и д-р Тутко „състезателната дейност не променяла манталитета на спортиста“. Който е с „характер“, по време на състезание ще проявява същите морални качества, които са характерни за него и в живота.

Европейското първенство по волейбол в Италия бе проследено от голяма група японски специалисти, предвождани от своя „Наполеон“, както наричат главния треньор на японските волейболни отбори Мацудзюра заради винаги безукорното му облекло и ниския му ръст. Японците не скриваха надеждите си в Мюнхен да постигнат своя най-голям олимпийски успех по волейбол — един спорт, който сега в Япония безспорно е № 1, след като детронира бейзбола.

Шведският професор Бьорн Екблом съобщава, че е открил нов начин за повишаване физиологическите възможности на спортистите. Новото откритие се базира върху прилагане на аутогенотерапията и според твърдението на самия Екблом ще позволи на спортистите да постигнат резултати с около 23 процента над своите лични рекорди. При това няма никаква възможност впоследствие да се открие дали въпросният способ е бил приложен или не. Десетини студенти от шведския институт по физкултура и спорт са били използвани като опитни мишки при тоя експеримент, който се състои от две фази. Първо, от спортиста се взема кръв (800—1200 милилитра). Второ, в продължение на 4 седмици същата кръв се инжектира във вените на същия спортист. Професор Екблом е констатирал, че във всички тия случаи спортистите са повишавали резултатите си. Незавестно е обаче дали ефектът от прилагането на метода може да е постоянен. От друга страна, наблюдението показват, че у спортистите се получава повишен консумация на кислород — с около 9 процента. Ако резултатите от въпросния способ се потвърдят с помощта на нов изследвателния специалитет ще бъдат изправени пред нов голям проблем: дали прилагането му трябва да се таксува като употреба на допинг. Въпросът наистина е деликатен, защото в случая не става дума за въвеждане на чужди тела в организма на спортиста, както е при употребата на амфетамините и другите класически допинги.

НЕОТДАВНА ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НА БРАЗИЛСКАТА СПОРТНА КОНФЕДЕРАЦИЯ ЖОАН ХАВЕЛАНЖ БЕ НА ОБИКОЛКА ИЗ ЕВРОПА, ЗА ДА ПРЕГОВАРИ ЗА УЧАСТИЕТО НА НЕКОИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ НАЦИОНАЛНИ ОТБОРИ В ГОЛЕМИЯ МЕЖДУНАРОДЕН ТУРНИР ЗА КУПАТА НА НЕЗАВИСИМОСТТА, КОЙТО ЩЕ БЪДЕ ОРГАНИЗИРАН В БРАЗИЛИЯ ОТ 4 ЮНИ ДО 2 ЮЛИ 1972 Г. В ТОВА „МАЛКО СВЕТОВНО ПЪРВЕНСТВО“, КАКТО ГО НАРИЧАТ БРАЗИЛЦИТЕ, БИ ТРИ БВАЛО ДА УЧАСТВУВАТ И НЕКОИ ОТ НАЙ-СИЛНИТЕ ФУТБОЛНИ ДЪРЖАВИ ОТ ЕВРОПА. ИЗПРАТЕНИ СА ПОКАНИ ДО СССР, ЮГОСЛАВИЯ, ФРАНЦИЯ И ПОРТУГАЛИЯ, А ИТАЛИЯ, ГФР И АНГЛИЯ, КОИТО В МИНАЛОТО СА СЕ ОКИЧВАЛИ С ТИТЛАТА „СВЕТОВЕН ШАМПИОН“, ШЕ СЕ ВКЛЮЧАТ В БОРБАТА НАПРАВО ОТ ВТОРИЯ КЪМ НА ТУРНИРА.

Затрудненията за бразилците идват от това, че по същото време — между 14 и 18 юни — трябва да се състои финалната фаза от европейското първенство, в която ще участвуват 4 отбора — победителите в четвърфиналите. Затова поканиите от Европа не бързат да дават утвърдителен отговор: може да им се наложи при успех в първенството на нашия континент заместването им за Бразилия да става не възможно. Тъкмо тия въпроси трябваше да урежда и Хавеланж. Участието на Англия е доста съмнително, така че ръководителят на бразилския спорт положи доста усилия да убеждава испанците да заемат нейното място в случай на окончателен отказ. Използувани бяха и други „аргументи“. Хавеланж обеща на Италия и СССР, че бразилският национален отбор в най-добрия си състав ще гостува за приятелски мачове в тия страни през юни 1973 г., по време на турнето му в Европа. Същото предложение бе отправено и към французите.

От френския журналист Жак Феран научаваме интересни подробности около срещата на Хавеланж с ръководители на френския футбол по време на пребиваването му в Париж. В тия разговори между другото бразилецът е заявил:

„През 1971 г. бразилският национален отбор игра 7 мача, като постигна 5 равни резултата (срещу Австрия, Унгария, Югославия, два пъти срещу Аржентина) и 2 победи (срещу Парагвай и Чехословакия). Успехите ни са доста скромни, но това е в реда на нещата, като се има предвид обновяването на отбора. Все пак мога да напомня, че Бразилия няма нито една загуба в последните си 25 официални мача! Турнирът за Купата на независимостта през 1972 г. ще даде възможност на нашите футболисти да срещнат противници от най-висока класа. А през 1973 г. ще играем 2 мача в Африка и 8 в Европа. Така ще бъдем напълно готови за световното първенство през 1974 г., към което още отсега са насочени всичките ни усилия.“

Интересен е един диалог между Хавеланж и треньора на френския национален отбор Жорж Булон по време на парижката среща.

— Разтревожен съм — споделя Хавеланж, — че Бразилия може да стигне непобедена до финалите на световното първенство през 1974 г.

СЛЕД 43 ГОДИНИ

Вестник „Ил Джорно“ разказва необикновената история на Джовани де Пра, един от италианските футболисти, които в олимпийския турнир през 1928 г. в Амстердам се класираха на трето място. За разлика от своите съотборници обаче Джовани де Пра никога не е имал удоволствието да се радва на спечеления бронзов олимпийски медал, защото... изобщо не го е получавал. Не му го връчили, защото от казал да носи черната риза — символ на фашизма. Сега, 43 години по-късно, Джовани се сетил, че може да поиска медала, който му принадлежи, и се обърнал с такава молба към Италианската футболна федерация. Отговорили му, че медалът не се намира във федерацията и вероятно е изгубен, но направили точно копие на бронзовите олимпийски отачия от 1928 г. Така близо половин век по-късно Джовани де Пра получил своята най-голяма спортна награда.

ЗА ЯРКИ КОМУНИСТИЧЕСКИ ДОБРОДЕТЕЛИ!

НИКОЛАЙ АНДОНОВ
заместник-председател на ЦС на БСФС

изучава икономическата политика на партията, постиженията на нашата страна в социалистическото строителство. Културно-масовите мероприятия са епизодични. Литературата, изкуството и естетиката не се използват пълноценно, целенасочено за възпитание. Главните причини за тези слабости се крият в липсата на единна и цялостна система за възпитание, в явното подценяване на политическата работа като неразделна и съществена част от цялостната стратегия и тактика при подготовката на спортистите.

В тази връзка през миналата година започна голяма по мащаби и задълбочена работа за изясняване съдържанието, формите, средствата и факторите за възпитанието на спортистите от различните възрасти. Проведено се първият етап на специално социологическо изследване „Основни насоки за комунистическото възпитание на спортистите и повишаване престижа на спорта на нацията“. През тази година ще се организира и самото изследване.

Вече е изработена и примерна програма за идейно-политическото и патриотичното възпитание на спортистите, която ще се експериментира в няколко окръга и физкултурни дружества от страната.

Много важно условие за правилно възпитание на българските спортисти е знанието и уменията на треньорите да съчетаят и ръководят учебно-тренировъчния и възпитателния процес. Затова в края на октомври т. г. ще се изработи и утвърди специална методика за повишаване на политическата и педагогическата подготовка на треньорите и специалистите.

Сега у нас няма конкретни показатели за възпитанието на спортистите. Ето защо ЦС на БСФС сключи договор с научен колектив за разработване на проби и показатели за интелектуалната, нравствената и волевата подготовка на спортистите по няколко вида спорт, които ще бъдат готови през 1972 година.

Вече се поставят основите на научно и на широка база проучване и разработване въпросите за комунистическото и патриотичното възпитание на спортистите, треньорите и специалистите. Главното съдържание на тази дейност е идейното въоръжаване на всички спортисти с високите принципи на моралния кодекс на комунизма. Наг като спортни ръководители ни интересуват не само медалите, но и поведението, възпита-

нието на медалистите. Ето защо най-важното сега е на основата на висока принципност да се възпитават спортистите на пламенно родолюбие, да се повишава тяхната политическа зрелост, да се изгражда безкомпромисна ограда към враговете на социалистическото общество и готовност с цената на живота си да защитават завоеванията на своя народ и родина.

Това изисква във всички форми и средства на тренировъчната и състезателната дейност най-широко да се използва социалистическата съвременност, постиженията на страната ни в областта на икономиката, културата и изкуството, масовият трудов героизъм на нашия народ за формиране на безпределна любов към социалистическа България и силно чувство за национална гордост. Всеки български спортист трябва да бъде пропит с високо патриотично чувство, че е гражданин на една страна, името на която се ползува с уважение по всички краища на света.

Безспорно патриотичното и интернационалното възпитание са тясно свързани с общата система на възпитателната работа. Това поставя пред международната дейност на БСФС и големи изисквания за интернационалното възпитание на спортистите.

С всяка измината година се разширяват международните спортни връзки на нашата страна. Само през миналата година български спортисти от физкултурни дружества, окръжни и националните отбори са участвали в 21 световни, 40 европейски, 21 балкански първенства, в голям брой приятелски международни срещи, турнири, седмици на спортната дружба и други състезания. В тези прояви те представиха достойно и с чест на шесто социалистическо стечество. В летопис на българското физкултурно движение 1970 г. влезе като най-високия връх на родния спорт. Само от световни и европейски първенства са спечелени 30 медала и 215 точки, като нашата страна се нарежда на 11-о място в света по неофициалното комплексно класиране по нашия.

Настоящата предолитимпийска година ни предлага още по-богата програма от спортни прояви у нас и в чужбина. Българските спортисти ще участвуват в около 1400 срещи, турнири, първенства, регати и др. съ-

стезания. Предвижда се участие в 12 световни, 34 европейски и 24 балкански първенства и купи на Европа.

Наред с това все повече се разширяват и укрепват спортните връзки на страната ни с африканските и латиноамериканските държави. Традиционен характер придобиха седмиците на спортната дружба с АРЕ и Алжирската демократична и народна република, разшириха се връзките ни със Сирия, Тунис, Гвинея и други страни.

Тези данни храскоречиво говорят за широките международни връзки и контакти на българските спортисти. Те стават по своему пратеници и изразители на социалистическата ни страна във всички краища на света. Това нас, деятелите на БСФС, изключително много ни задължава. Според поведението на нашите спортисти в чужбина и тяхното представяне на международните състезания се оценява и развитието на физическата култура и спорта у нас. Ето защо ние полагаме усилия и за интернационалното възпитание на българските спортисти, което е неделима съставка от комунистическото възпитание на младежта. Хубава традиция стана вече преди замиване на важни състезания състезателите да се запознаят с икономиката, културата и спорта на страната домакин, да изучават характерните особености на народа и, да получават вярна политическа информация. Ежегодно се провеждат и фотоконкурси между спортистите на тема „Какво видях в чужбина“, като първенците се отличават. За големите спортни прояви (универсиади, фестивали, световни първенства и олимпийски игри) се подготвят специални експонати и организират изложби за успехи на българския спорт в градовете, където се провеждат състезанията. Всичко това създава ведра обстановка, възпитава най-хубави чувства на любов към отечеството и спортистите от всички страни.

Всезвестно е, че физическата култура и спортът имат огромно въздействие за здравето и физическото укрепване на народа и младежта. Това трябва да се оцени от всеки. Тук е голямото значение на масовата пропаганда на спорта. Защото все още тя е слабо звено в цялостната дейност на БСФС. Какво се предприема в тази насока?

Преди всичко се изработи нова система за символите, ритуалите и традициите в спортно-състезателната дейност. Недопустимо е градски, окръжни и републикански първенства да минават при лоша организация, невзрачно. Младешът, зрителят идва на състезание за цялото въздействие, за онзи хубави, запомнящи се мигове, които може да му предостави то от подготовката на терените и откриването до награждаването на победителите. А и състезателите се възбудват не по-малко от празничната атмосфера, от организираността на домакините, от тържествения ритуал на награждаването.

Мощен фактор за популяризиране на физическата култура и спорта сред младежта са и средствата за масова пропаганда. Печатът, радиото и телевизията са голяма сила за правилно информиране и насочване на цялата общественост и младежта към активна физкултурна дейност. Всеки основен проблем, който гласа напред масовостта в спорта, спортното майсторство и спомага за формиране на комунистически добродетели у състезатели и зрители, намира все по-голямо място в централния и местния печат, предаванията на радиото и телевизията. Подписан се и специален договор за разширяване съвместната дейност между Централния съвет на БСФС и ръководството на Българска телевизия.

Разширяват се и връзките на БСФС с дейците на литературата, културата и изкуството. Вече три последователни години съюзът провежда конкурс за художествени произведения на спортна тема. Увеличава се броят на контрактантите с писатели, поети, композитори, кинодеисти и други дейци с цел да има повече и по-възбуждащи художествени произведения на спортна тема. В края на миналата година се проведе и специален конкурс за марш на БСФС и спортни нести.

Всички тези усилия на Българския съюз за физкултура и спорт, които се провеждат в най-тясна връзка с Комсомола, професионалните съюзи, Министерството на народната просвета и обществените организации, имат за цел да се разгърне на широка основа повсеместна и масова физкултура и спорт, да се повиши спортното майсторство и формират ярки комунистически добродетели у българските физкултурници и спортисти. Това е днес повелбата на партията и ние с общи и обединени усилия ще я изпълним.

итиката бе остра, но съвсем сприва. Ето защо Централният съвет на БСФС задълбочено анализира въпроси, посочи причините за атеистичните явления в българския спорт и даде основните насоки за развитие на комунистическото и патриотичното възпитание на българските спортисти.

Първо място се постави въпроса за системата и съдържанието на възпитателната работа сред спортистите. За съжаление една значаща част от нашите спортисти не възмирогледните дисциплини, включени в различните форми на физическа просвета. Набрзо излизат политически информации, срещашите се лектори — то главно формите за политическа и спортна подготовка. Слабо се

бих го виждал по-рано. Знаех само името от свои връстници, минали през решението на ВХТН. Бил „страшилището на индустрията“ — така обикновено студентите наричаха професори, от които се страхуват много и които след това най-много уважават.

Бирият на професор д-р Димитър Еленков не бе онова, което наричаме тихо кълче. Тук влизаха често сътрудници, където се последните резултати, получени редствено от електронноизчислителната техника, в един мъгъл пишеха доклад за наблюдавана научна конференция, уточняваха се данности за предстоящи публикации. Да се от решението в такава обстановка изисква огромни съсредоточеност и бърза реакция. Тези качества са ми останали от спортовете.

Усмивна се проф. Еленков, когато най-останалите почти сами. — Научният работен бива да е физически слаб — вижда какво е напрежението при нас. Двадесет години отдадох на спорта като състезател, треньор. Всеки ден отдавах поне по час тренировка, два и това време в никакъв смисъл не смятам за загубено.

Обира се, едва ли някой може да сметне това време за „загубено“. Днес той застана във ВХТН катедра „Процеси и апаратура химическата промишленост“ и ръководи института за обща и органична химия при секцията „Масообменни процеси“.

В 1934 година заболял тежко от воденит и пневмония с усложнения, като лекарите загубили всяка надежда, че пациентът ще оздравее. Силната воля опровергаваха ги. През зимата на 1936 год. на гимназиите състезания по ски-бягане заедо с място и се класирали втори на спускане, едновременно играл волейбол, тренирал лека атлетика. През 1938 год. на републиканското първенство се класирали втори на висок скок, редовно участвал от него спорт си останал обичай. Същата година със „Спортклуб“ участвал в първенството на София и това е първото на една дългогодишна състезателна дейност. Цели тринадесет години неговата отна игра радва привържениците на „АС — Чавдар“ и „Академик“ от София, „Привлечение“ и „Академик“ от Варна. За първи път участвал в международна среща след 9. IX, 44 в отбора на „Септември“ по... баскетбол, следващата състезателна дейност приключва в 1950 г., когато му е поверено ръководството на националния отбор по волейбол като треньор на обществен начална.

Минали години професорът пазил много много години, можда много един човек от

НАУКА

И СПОРТ

прекрасно съзвучие

Д. Еленков, Б. Гюдеров и К. Шопов преди отпътуването за ЕП по волейбол в Париж — 1954 г.

Мароко фес, обичен със спортни значки, който стои в библиотеката му редом с дебели томове. Запазил е също добрата си форма, готовността да поиграе винаги волейбол, баскетбол, футбол на малки вратички. И куп от спомени.

— Досега си спомням с възхищение за големия успех на европейското първенство по волейбол. Знаехме, че доброто ни представяне ще накура да се загвори за България. Така се случи, че на първенството пристигнахме след неговото започване, и поради това трябваше да играем по две срещи на ден. Беше изпитание, което нашите момчета преодоляваха с изключителен дух и патриотизъм. Второто място в крайното класиране бе голяма награда за нас и родния спорт. Когато нашият пълномощен министър ни поздравя и каза, че сме свършили повече работа от дипломатите, се чувствахме особено горди.

Спомням си за голямата победа, която завоюваха нашите волейболисти през 1956 год. на организирания от БЮК турнир в София, който имаше за цел да ускори включването на волейбола в олимпийската програма. Българите играха с всички сили и дадоха своя принос за утвърждаването на този спорт като олимпийски. Затова през 1958 година, след европейското първенство в Прага, спокойно приключих треньорската си дейност.

Професор Еленков счита, че на спорта дължи до голяма степен своите успехи и на научното поприще. Спортът го е научил, че без оригинален начин на мислене, знание и труд не може да се върви напред:

— Българските борци най-добре показаха това. Те създадоха наша, българска школа! Показваха също така и колко треньори и състезатели в други спортове са дължници за прекрасните условия, които партия, правителство и народът са им създали. Но това, за което най-много съм благодарен на спорта, е, че често си спомням за големите спортисти от моето поколение, за варненския диригент Борис Чирпански, който си плащаше сам пътните разходи, за да дойде с отбора на състезание, за доист Драгомир Стоянов, треньора К. Шопов, Иван Иванов — сега инженер-проектант...

Разделяме се. Професор д-р Димитър Еленков остава да работи върху научните проблеми, които го интересуват особено много — процесите на абсорбция, дестилация, окисляване на въздуха и водата от вредни газове и замърсяване.

Нали трябва да живеем и спортуваме за чист въздух...

Валентин ШИВЪ

ДЕВЕТИ
ЛЕКОАТЛЕТИЧЕСКИ ИГРИ
Д 9-10 ОКТОМВРИ

КООПЕРАТИВНО
СЕЛО

**«ДА» — НА НАСТОЯЩЕТО, ДВА ПЪТИ
«ДА» — НА БЪДЕЩЕТО!**

Най-добрите селски лекоатлети за вършиха активния сезон с едно истинско „гран при“ състезание — деветте лекоатлетически игри под шефството, за купата и наградите на в. „Кооперативно село“. Заключителното сред полите на Стара планина между Мургаш и връх Баба село Правец бе сърдечният и го стоприеман домакин на този истински спортен форум и през два та слънчеви октомврийски дни се отсрам, както се казва, от достойно по-достойно. Може би най-вече затова, че имаше какво да покаже и с какво да посрещне многобройните си жизнерадостни гости. И въпреки че все още селото прилича на една голяма строителна площадка, в него вече се забелязват контурите на онзи макет, изграден в представите ни като желан облик на бъдещото аграрно-промишлено селище; като се тръгне от модерните животновъдни ферми на кооператива „Изгрев“ (един от четните в окръга), чинто ратати обитатели дават по 6000—7000 л повече литри мляко годишно, и се мине през оформения с нови административни, битови и културни сгради мраморен център, та се стигне до белосания корпус на приборостроителния завод, в който се трудят 270 работници (предимно младежи) от селото и общината. Шо хора се изиграха на площада, що песни се изпяха в салона на читалищния дом (пък и в салона по новия модерен хотел-ресторант на „Балкантурист“) от местните самодейци — все в чест на дошлите от всички краища на страната състезатели! Защото дружбата с не си се ражда, а правичани са от давна здраво сродени със спорта. Дало на страната цяла десетка национални състезатели по лека атлетика, борба, колоездене, баскетбол и ски, излъчило четирима майстори на спорта, двама заслужили дейтели на физкултурата и шест души с висше физкултурно образование, селото е гордо със своите спортисти, тачи ги и ги обича. И лекоатлетите, седем от които бяха в основата на софийския окръжен отбор и в основата на голямата му победа (подготвени на обществени начала от Ст. Василев), и волейболистите — донесли две последователни републикански селски титли (винаги начело с М. Манчева), и с научените да играят пинг-понг от... учителя по математика В. Влайков първенци сред най-добрите малки ракети в страната пионери Ив. Георгиев и П. Драгнева... Гордо е и с това, че успя да предложи прекрасния си спортен комплекс за образцовото организиране на атлетическите състезания. И се надява в бъдеще да домакинства и на други крупни прояви, защото край стадиона вече са кръстосани 27-метровите панели на новата спортна зала — един уникален експеримент, пионер в световната строителна практика! А в проектите се предвижда и плуален басейн, и комбинирани спортни площадки... Предвижда се и ще стане, защото здравата основа на това строителство е икономическата мощ на това обновено село, грижата и подкрепата на местните ръководители за спорта, към спорта — грижа за младостта и бъдещето. Стига само да се види старанието (и дори себеотричането) на партияния секретар Д. Найденов, на председателя на общинския съвет В. Златев, на комсомолския секретар В. Данчев, за да се почувствува, че тези хора са навикнали с грижата за спорта. И да се разбере, че тук спортът има не само настояще, но и бъдеще!

Така, както имат бъдеще и лекоатлетическите игри на в. „Кооперативно село“, събрали сега 313 младежи състезатели от 18 окръжни отбора, за да сложат венец на своите сезони, на условията на комсомолския и физкултурния център, на общинския спортен комплекс в селото и да дават на тръска

СЛЕД ПОСЛЕДНИЯ ЗА СЕЗОНА ПРЕГЛЕД НА ЛЕКАТА АТЛЕТИКА В СЕЛАТА

Красивата панорама на стадиона в село Правец се обогатява с новостроящата се просторна спортна зала

изпълнение на партийната повеля, поставена в решението на Политбюро на ЦК на БКП от 2. IX 1969 г. за масовизиране на „шаршата на спорта“ сред младежта от селата, за повишаване на спортното майсторство на селските лекоатлети. Ма совото участие, дъждът от рекорди от различен калибър и традиционните за селските спортисти жар и ентусиазъм, хвърлени в спортната битка, определят недвусмислено „Да“ за настоящето на състезанията и два пъти „Да!“ — за бъдещето им. Да, но с някоя уговорка. И на първо място — по отношение на грижите и вниманието на окръжните към селската лека атлетика. Голямата (но все още нереализирана) идея на игрите бе чрез подборни окръжни състезания да се определят участниците във финалите и по този начин истински да се спомогне за масовизирането на този спорт. А в Правец само варненският и шуменският отбор бяха съставени по този начин. При това — без да се използва чудесната възможност за покриване на нормативите от спортния многобой „Родина“... Нищо не пречи занаяпред идеята да стане принцип по най-лесния начин — просто като залегне в наредбата за игрите. Като става дума за наредбата, нека се върнем към класическото за прояви от този род недоразумение в избистрянето на правата на участие на базата на „селски — градски“ и за сетен път да се усъммим в ползата от „покръстване“ на редица елитни състезатели за целите на точкогонството — не само от морално-етич-

на гледна точка, но и като пречка по пътя към подготовката на млади, талантливи и силни атлети. За да не престава изворът!

ОТНОВО ДВОЙНА ПОБЕДА НА СОФИЙСКИ ОКРЪГ

Тя дойде напълно логично, след похвалната мобилизация на всички и грижата на първите спортни ръководители на окръга. Атлетите и атлетките от Софийски окръг заеха почетото от първите места — 13 от всичко 25 дисциплини. Пловдивският отбор спечели девет титли, а останалите три станаха притежание на Ловеч — две и на Враца — една. Три победи спечелиха Г. Гинев (Сф-окр), Ив. Георгиев (Сф-окр), Б. Пайташева (Сф-окр), а по две — Н. Деков (Пд), Р. Омбашиева (Пд), Ив. Николова (Сф-окр) и Гр. Иванова (Сф-окр). Това бяха големите имена на деветте игри на в. „Кооперативно село“ заедно с още три-четири единични. От общо 197 атлети и 116 атлетки от 18 окръга на страната бяха постигнати шест пъроразредни и 64 второразредни постижения. Резултати от първи разред реализираха Г. Гинев на скок височина — 191 см и на скок дължина — 722 см, Н. Деков на тласкане гюлле — 15,44 м, Р. Омбашиева на 800 м — 2:17,0, Г. Няго-

лова (Сф-окр) на тласкане гюлле — 13,22 и Гр. Иванова на хвърляне копие — 43,70 м. Към успехите на игрите трябва да се причислят и подобрените шест републикански селски рекорда (и два изравнени), както и единадесетте нови рекорди по постижения на игрите. Това идва да докаже, че в родните села могат да израснат добри състезатели. Но техният брой е твърде малък поради крайно ограничен обхват на дейността в окръзите, с може би единствено изключение — Софийски окръг.

Буди недоумение неучастието на такива големи селскостопански окръзи като Плевенски (в непосредствена близост от седалището на игрите!), Старозагорски, Ямболски и други. Нима всеки окръг не може да подготви и изпрати група от 10 атлети и 14 атлетки, както предвижда регламентът на игрите?! А като припомним, че значителна част от участниците бяха слабо подготвени, трудно бихме могли да похвалим дори отделни атлетически огнища в селата...

«ЛОЗЕТО НЕ ИСКА МОЛИТВА, А МОТИКА!»

Явно състоянието на атлетическия спорт в селата се нуждае от коренни преобразования, за да бъде и уни-

сон със съвременните изисквания, да бъде извор на таланти, които издигнат престижа на този основен спорт. В хода на игрите разговаряме с редица дейтели, тренъори и тазатели. Техните мнения и предложения правим достойно „СТАРТ“:

Марин Пасев (Русе): „За селски атлети има фактически три състезания — окръжно първенство, републикански шампионат и игрите на „Кооперативно село“. Това е крайно недостатъчно и не стимулира целодневната подготовка. Нямаме трири в селата. Дори един човек в окръга който да се занимава с атлетика в селата, би помогнал много. Не са учениците, не бихме могли да сформираме окръжни отбори. С това продължават да бъдат неравни на целина за атлетиката...“

Йордан Цветанов (с. Лехчево, хайловградско): „Атлетиката прожава да бъде само на думи основен спорт. Грижата на ОС на БСФ нищожна, а възможностите на местестопански и административни органи са ограничени. Работим с учениците текучеството е голямо, пък малкото състезания спъват желатим да се занимават с атлетика. Предпочитат игрите. Въвеждаме състезания по кръгова система за аграрно-промишлените комплекси и дисциплини в един ден, което, вие, ще даде положителни резултати.“

Николай Диманов (Пловдив): „Детето е в аграрно-промишлен комплекс. От осемте АПК в окръга засега добра атлетическа ност има сравнително само комплексът „Г. Димитров“ с център с. Плевен.“

Димитър Николов (с. Хитрино, менско): „Отскоро у нас се възпри футболните мачове от окръга „А“ група, в която участват дружества от 24 села в нашия окръг. Организиране на кратка атлетическа програма с бегови дисциплини и тазания. Тези състезания се посрещат с голям интерес и когато не се организират, зрителите питат: „Зашо ма надбягвания?“ Разбира се, ако се върши самодейно, тъй като маме дори конорувани тренъори.“

Иван Попов (София): „Все БФА стои настрана от селата. го полезно би било ежегодни, обаче на игрите на в. „Кооперативно село“, федерацията да организира срещи или семинар с наличните пи хошорувани тренъори и други специалисти, които работят в селата. ни каже какво се изисква от тях и напътства в работата.“

Илия Попов, съюзен тренъор, седател на БФА: „Преди време време вече да се създаде точен лумент за участие в селските състезания и първенства. При всяка чан участниците трябва да живеят в селата, там да работят или учага има случай, когато състезатели броят не ги познават в селата шото те живеят в града, а работят в селата (често пъти фиктивно) пък са само родени в селата, а или работят в градовете. Дори зи, които са назначени като тренъори в селата, като изтъкнатите състезатели от деветите игри — Г. Г. Н. Деков, Р. Омбашиева, Ив. пов, биха могли да бъдат много лесни, ако около тях има групети на подготовка. Недопустимо също състезатели от елитната в републиканска група да участват на селски първенства. Това пона стимулира на истинските селски състезатели. Приносът на селото националната атлетика засега е го малък. А има много таланти, то биха могли да израснат кат леми състезатели. Както „лозето иска молитва, а мотика“, така ртието на леката атлетика в селата изисква постоянна къртовска раф“

Игрите на в. „Кооперативно село“ които все повече привличат селски младеж в лоното на атлетиката дивизват несъмнено сериозен мисъл за състоянието и перспективите на този широко достъпен и цен спорт. Федерацията, окръжните съвети и дружествата не трябва останат безучастни към назрели проблеми на леката атлетика в селата...

Тройният победител Гиньо Гинев с великолепен отскок се приземи на 7,22 м

Победителката Галина Няголова и... двама бъдещи атлети — Бисерчо и Стефчо от Правец

Страницата бе изготвена
Ешуа АЛМ
и Петър ХАДЖИ

Снимки: Иван П

САМА В ОКЕАНА

За пръв път тя стъпва на яхта през 1965 година. След една година Шерън Едъмс извършва първото си самостоятелно плаване, изминавайки сама на яхта клас „Фолкбот“ 2300 мили от Калифорния до Хонолулу. Много скоро след това заявява, че желае да опровергае напълно разпространеното убеждение, че жените и морето не си подхождат. Преди всичко я дразнели насмешките, с които старите морски вълци се отнасяли към женските опити за завладяване на морето. И започнала да се готви за преплаване на Тихия океан. Съпругът ѝ Ел Едъмс се опитвал да я разубеди, но като разбрал, че това е безполезно, се отказал и започнал да ѝ помага. Той избрал модела „Сий Шарп II“ от серийното производство на една японска фирма. Яхтата била дълга 9,5 метра и широка 2,9 метра. Освен това Ел прекарал два месеца в завода, размишлявайки как да се направят по-здрави корпусът, такаелажът и рангоутът. Било прикачено помощно рулево устройство и изведени всички възети в кокпита, за да може Шерън да управлява яхтата, без да ходи много го палубата.

Шерън се готвила много сериозно за плаването. Всеки ден се занимавала с гимнастика. Нощем будилникът ѝ вдигал през всеки 30 минути, за да свикне да-се събужда и проверява курса.

На 12 май 1969 год. Шерън потеглила от Йокохама. Пред нея били 5618 мили до Сан Диего, Калифорния, които трябвало да измине без спиране. За поставяне на двигател в яхтата Шерън въобще и не помислила.

Седем пъти тя се борила с щормове и два пъти била на косъм от смъртта. Първия път, когато току-що легнала да си почине, неръководно налетял шквал. Тя паднала от койката на пода. Без да разбира в какво се състои работата, отворила люка, но нов тласък я отхвърлил назад. Падайки, тя се ударила в ръба на щурманската масичка и изгубила съзнание. Когато се съзвела, излязла навън и видяла невяобразим хаос: предното платно скъсано и омотано, гротът се блъскал от единия до другия край на яхтата, а възетата били така объркани, че поне половин час трябвало да бъдат разплитани, и то в спокойно време...

Втория път Шерън изпитала силата на морската стихия пак когато съвсем не очаквала. Вятърът стихнал и тя се спуснала в каютата, за да закуси. Не-

очаквано свиренето на вятъра прериснало в заплашителен рев. Тя се показала отън и видяла, че откъм левия борд на яхтата се носи право към нея огромна маса вода. За секунди спуснала платната и водата заляла цялата яхта. Шерън се хванала отчаяно за банката и видяла как яхтата се задържала за миг на върха на огромна вълна и след това започнала да се спуска надолу. За щастие този път не загубила присъствие на духа, дори приготвила спасителната лодка... Като последица генераторът, който захранвал малкия ѝ радиоприемник, излязъл от строя. Така тя останала изолирана от външния свят цели 47 дни. Ел Едъмс се опитал да направи нещо, за да ѝ открие с помощта на бреговата охрана, но вълният за търсене бил доста обширен.

А в това време Шерън попаднала в мъгли и пълно безветрие. „Аз навярно щях да умра от скука — казала покъсно тя, — ако не си бяха взела нещо за бродирание и ако нямаш да решавам един трагикомичен проблем по няколко пъти на ден.“ Работата била в това, че консервите, които носила, били с еднакви размери. От влагата етикетите им паднали и тя била изправена пред един твърде сложен проблем — на какво ядене ще поладне. Че сто пъти вместо мляко за закуска отваряла солени раци, плодове сок или супа от зеленчуци...

Остров Поунт Аргуело бил първото късче суша, което видяла. Разбрала, че се е отклонила от курса само две мили, и тържествуващо записала в бордовия дневник: „Не е чак толкова лошо за жена, както вие си мислите, „морски вълци“! По дяволите да върви мъжният монопол върху платната.“ И след това добавила: „Бедният Ел! Седи си сега в къщи, уверен, че съм загинала, и се проклина, че ме е пуснал на това плаване.“

Корабите, които я забелязали обаче, отдавна били предали на брега координатите ѝ, а радиото на Лос Анжелос съобщило за това и Ел Едъмс най-после получил приятни новини. След два дни Шерън пристигнала в Сан Диего, изминавайки разстоянието от 10 000 километра за 75 дни. Тя заснела 2150 метра цветна кинолента с намерение да направи документален филм за своето пътешествие със заглавие „Жена на кораб — това е чудесно!“

Николай БОРИСОВ

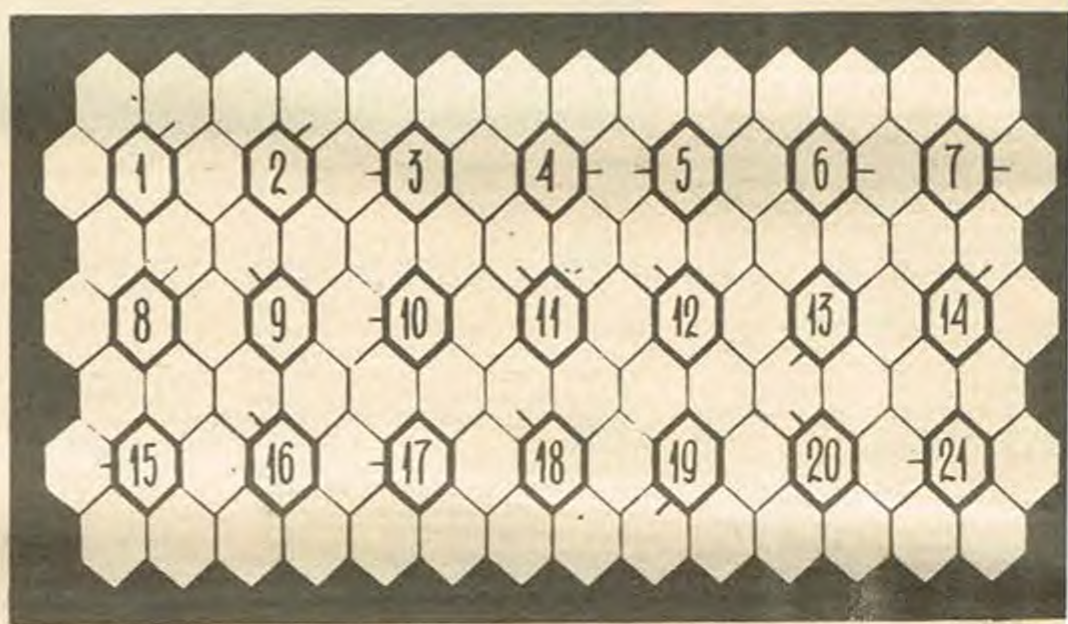
Без думи — Б. ЗЛАТАНОВ

Без думи — Ж. ТУДЖАРОВ

Без думи — Ж. ТУДЖАРОВ

КРЪГОСЛОВИЦА

Думите са шестбуквени и започват от чертичката по посока на часовниковата стрелка.
1. Вид борба. 2. Името на футболист от „Локотив“ (СФ). 3. Името на известна съветска лекоатлетка от близкото минало. 4. Отбор от „А“ дивизия на Франция. 5. Футболист от „Дунав“ (Русе). 6. Един от най-добрите реализатори в историята на „А“ РФГ. 7. Отбор от „А“ РФГ. 8. Популярна футболна игра. 9. Реномиран италиански футболен отбор. 10. Бразилски футболист, играл няколко срещи в националния отбор. 11. Италиански футбол отбор от „Б“ дивизия. 12. Футболист от „Левски-Спартак“. 13. Наша състезателка по гимнастика. 14. Съветска киньорка от близко минало. 15. Испански футболен отбор. 16. Футболист на „Сампдория“, преминал от „Мила“ през 1970 г. 17. Френски състезател на олимпийски скок. 18. Футболист от „Динамо“ (Загреб) и националния отбор. 19. Кипърски футбол отбор. 20. Защитник от националния отбор на Унгария. 21. Град в Мексико, където се провежда срещите от II група на световното първенство през 1970 г.

Съставил: Димитър АТАНАСС

ОТГОВОРИ НА КРЪГОСЛОВИЦАТА

ОТ БР. 18
Водоравно: 5. Жилмар. 6. Пейчев. 8. Стоян (Апостолов). 9. Ринал. 11. Скок. 12. Аспарухов. 15. Диас. 16. Вера (Чаславска). 17. Гредз. 19. Бончев. 20. Радлев.

Отвесоно: 1. Михаил (Желев). 2. Макс (Мел). 3. Леон. 4. Петков (Христо). 7. Борадев. 10. Луис (Янис). 11. Стоев (Вълч). 13. Виктор (Маслов). 14. Брумел. 17. Гр. 18. Алай.

МИНИ СЛУЧКИ

С ТОЧНОСТ ДО 0,001 СЕКУНДИ
Специалистите от дълго време работят над уреда, които максимално точно да измерват времето при спортни състезания. Наскоро учени от Варшава използваха за тази цел лазерната техника. Те създадоха уред, който измерва времето с точност до 0,001 секунди. Единственият недостатък на уреда, който според специалистите ще бъде избягнат, е, че с него може да се фиксира времето само на един състезател.

ши на стадион „Уембли“. Добрият съдия мое мнение трябва да се готви през всичките 365 дни на годината. Той е длъжен държи на определено разстояние запалниците, треньорите, футболните и в никакъв случай да не попада в тяхна компания те високо къде и по какъв повод.

ИЗВОР НА ЗДРАВЕ

Колоезденето прекрасно запазва силите продължава човешкия живот. За това сви телствуват резултатите от едно състезание през тази година, организирано в улиците на Париж. Победител в него станал 72-годишният Буда, пред Арманет (77 год.), който постигна последните 200 м за 16 секунди, със средна скорост 45 км/час.

СТРЕЛБАТА С ЛЪК В ИЗКУСТВОТО

Включването на стрелбата с лък в програмата на Мюнхенската олимпиада предизвиква значителен интерес към тази дисциплина, която е тема в изкуството.

Към университетския музей в Манчестер открил специален отдел, в който е изложена колекция от лъкове и снаряжения, резкартини и гравюри на тема стрелбата с лък. Събирането на тази колекция е дело на вестния английски стрелец Джим Гловър, целта той е посетил 430 музея и галерии изобразителното изкуство.

34 ГОДИНИ БЕЗУПРЕЧНО СЪДИЯСТВО

60-годишният унгарски съдия Ишван Жолт вече 34 години ръководи футболни мачове в своята страна и зад граница. Двадесет години Жолт е съдия на ФИФА.

— На мен се удаде да постигна всичко, за което може да мечтае един футболен съдия — казва Жолт. — Аз съм единственият съдия, който е ръководил седем международни сре-

7 ДНИ СПОРТ

ФУТБОЛ: Осми кръг на „А“ РФГ на 12 и 13.

Локомотив СФ — Дунав	
В София	10 6 2 2 20-8
В Русе	11 2 3 6 11-16

Левски-Спартак — Славия	
В София	37 11 18 8 51-48

Черно море — Етър	
Във Варна	2 2 0 0 2-0
Във В. Търново	2 0 0 2 1-5

Лъсков — Спартак	
В Ямбол	1 1 0 0 2-0
В Плевен	1 0 0 1 1-3

Черноморец — Локомотив Пд	
В Бургас	6 3 2 1 8-7
В Пловдив	6 1 1 4 3-10

Тракия — ЖСК-Спартак	
В Пловдив	13 7 3 3 24-10
Във Варна	12 0 4 8 9-18

Чардафон-Ора. — Ботев	
В Габрово	1 0 0 1 0-1
Във Враца	1 0 0 1 0-2

ЦСКА Септ. зн. — Берое	
В София	13 10 3 0 38-6
В Ст. Загора	12 4 5 3 23-19

Девети кръг на „А“ РФГ на 17	
Дунав — Левски-Спартак	
В Русе	14 4 6 4 12-15
В София	15 0 13 2 9-48

Академик — Локомотив СФ	
В София	4 3 0 1 5-5

Берое — Марек

В Ст. Загора	9 7 2 0 25-7
В Ст. Димитров	9 3 2 4 8-12

Ботев — ЦСКА Септ. знаме

Във Враца	7 1 4 2 8-6
В София	7 1 2 4 5-14

ЖСК-Спартак — Чардафон-Ора.

Във Варна	5 4 1 0 9-3
В Габрово	5 1 1 3 5-6

Локомотив Пд — Тракия

В Пловдив	26 10 4 12 29-30
-----------	------------------

Етър — Черноморец

Във В. Търново	2 2 0 0 6-2
В Бургас	2 0 0 2 0-4

Спартак — Черно море

В Плевен	16 12 4 2 26-7
Във Варна	15 3 3 9 14-29

Славия — Лъсков

Не са играли за първенство.

Девети кръг на южна и северна „Б“ РФГ на 16

АТЛЕТИКА: Републикански крос „Златна есен“ — зони на 17.

ХОКЕИ НА ЛЕД: За купата на европейските шампиони срещу реванши ЦСКА Септ. знаме — Вайсвасер (ГДР) на 13 в София.

КОНЕН СПОРТ: Републиканско първенство по скачане с препятствия и обездка до 17 в София.

ХАНДБАЛ: Републиканско първенство — „А“ група (мъже) от 13 до 17 първите шест отбора в София, а останалите в Толбухин.

САМБО: Републикански турнир на 17 в Михайловград.

ФЕХТОВКА: За купата на НРБ (мъже и жени) на 16 и 17 в София.

СПОРТНА СТРЕЛБА: Републиканско лично-отборно първенство от 12 до 17 в София.

Последният паркур

Разказ от Лил РОБЕРТСОН

Легнал неподвижно, Дени Рейд слушаше зова на тръбата. Гози звук го беше оживил. Тези настойчиви ноти, повтарящи безспир: „На конете!“ Повикването от хиподрума, сигналът, възбудените коне да се наредят в определените места на старта... Стана му топло, а тръпещите ноти вливаха в тялото му нови сила. Трябваше да запази тази сила. Шеше да му потръбна.

Лекарят премести абажура на старата лампа на хотелската тая; той хвърляше върху лицето на Дени един светъл конус. Това беше симпатично, тясно и скудето лице, мускулесто и набръчкано от годините, обгоряло от толкова много слънце, и дори и сега неговата сива бледност добиваше меден оттенък.

— Петдесет и две години, а? — Скептицизмът на лекаря беше очевиден за директора на хотела, който бе застанал прав от другата страна на леглото на Дени.

Директорът вдигна рамене.
— Той е на 52 години... и ще се бие, ако му противоречи. Познавам го, откакто започна да отсяда тук. Беше преди 10 години. Всички са на вашето мнение. Мислите ли, че ще се направи?

Лекарят на свой ред вдигна рамене.
Дени би могъл да отговори на този въпрос, но той пазеше шилте си. Така или иначе, не биха го разбрали. Опитайте се да ги накарате да разберат — все едно да ги накарате да чуят тръба. Той знаеше каква е неговата грешка, знаеше предвидително и изхода от следващото надбягване. А не можеше никога да измени. Продължаваше да лежи тихо, да слуша тръбата. После отвори очи.

Директорът на хотела му се усмихна.
— Имате ли нужда от нещо, Дени?

— Моите ботуши — каза Дени. Главът му беше тих, леко съвскаш. — Искам ботушите си.

Директорът хвърли бегъл поглед към лекаря, запита го с очи, после отиде до натъкания с дрехи гардероб и се върна с ботушите. Малки тосни ботуши като самия Дени. Стари, до чисти, Черни и лъскави. Ботуши на жокей. Дени протегна слабата си ръка, взе ги и ги притисна до себе си.
— Благодаря — каза той. — Всичко е наред. — Той повтори думите. Лекарят и директорът излязоха от стаята и вратата.

тихо се затвори след тях. Беше му трудно да стане и да се облече, но Дени все пак успя. Той трепереше, докато вкара каубойските зацапани панталони и лъскавите ботуши и нахлути върху ризата от дебело сухо стар изобелял кожен жакет. После, както се държеше за стената с несигурната си ръка, той се измъкна навън, мислеще колко щастлив би бил, ако носеше заедно с ботушите и жокейска рубашка.

По стълбите щеше да падне, но звукът на тръбата го задържа. Струваше му се, че винаги е слушал този звук. Беше оня зов, чул го още като дете, който го бе накарал да напусне бащиното огнище. А след това, по неизброимите хиподруми из цялата страна, тези ноти бяха звътели в ушите му. Бяха звуците, които стопляха кръта му през всичките онези години, когато редовно залаганите за него 120 лири фигурираха във всички програми. Бяха звуците, вълнували го до сълзи, тогава, когато вече никой не си спомняше за него, докато беше готов да започне каквато и да е работа само за да преживее от един сезон конни състезания до друг. Но никога звукът не долиташе така красив. И той знаеше защо.

— Към хиподрума.
Дени се олюля, докато се качваше в едно самотно такси.
— Към хиподрума — повтори Дени и хвърли три банкноти по един долар на предната седалка. Последните му пари. Шофьорът вдигна рамене. Таксито зави по булеварда и се отпрати към източния край на града.

Беше една от ония нощи, които се описват в юристическите брошури — тиха и лунна, с лека мъгла. На хиподрума познати сенки се движеха в дългите редици. Дени се промъкна до Фюрбелу, едра млада кобила на 3 години. Докато слагаше левката юзда, конят настръхна, но когато ръцете на Дени помилваха гладката и лъскава мускулатура на шията, тя застана неподвижно. Никакъв шум.

Смълчан и несигурен, Дени изведе голямата кобила навън. Стъпи на една кофа и скочи върху коня. Усилниот изпълни главата му с бучене, което се смеси с воплите на тръбата. Той забеляза смътно, че Фюрбелу не е оседлана. Дени стана за няколко минути отново хлапакът от преди години, който издеше на голо чифликчийски кон със закръглени хълбоци. После, като трудно се задържаше на шията и, принуди Фюрбелу да се отпрати към пистата.

После Дени направи своята обиколка. Без тренировка, без стимул, каквато беше за нея присъствието на други коне, Фюр

белу се движеше мудио, в мързелив тръст. Но за Дени тя беше като мълия и стихия на ураган.

Защото Дени чувствуваше присъствието на публиката, чуваше нейния сподавен шум.

Когато тръгна по финалната права, Дени повиши глас, който макар задавян от сълзи, звучеше по-високо от тръбата. Тя пееше в ушите му, окуражаваше го и раздробяваше душата му. Той предаде на кобилата своята треска и тя отгърна с ритъм, който непрестанно се увеличаваше, тичайки мощен галоп по последната права. Точно така те преминаха финала: едрата кобила — бясна и страшна в своя устрем, Дени — с пламнала сърце, с лице, плуващо в сълзи, станал едно със своя кон.

На другия ден вестниците съобщиха с няколко реда за състезанието на Дени:

„Тази нощ Дени Рейд, бивш жокей, изкарал от конюшния Фюрбелу — фаворитката от Санта Бонита — и по неизвестни причини я накарал да галопира по пистата...“

Рейд, когото виждахме в последните години да се смъкна все по-назад в класирането, в края на галопта се свлякъл от гърба на кобилата, сломен от сърдечна криза.

От дълго време неговите претенции за слава се реализираха единствено в разговори и уверения пред всеки, който желаше да го слуша, че той „може да направи още едно хубаво бягане“.

Превод: Дочо НАНОВ

В СЪЗНАНИЕТО МИ ЗРЕЕ ПЕЙЗАЖ: СТАДИОН, ПУБЛИКА

Изложби в Румъния, Индонезия, КНР, Индия, Пакистан, Афганистан, Алжир и Тунис; картини в Париж, Прага, Булапеща, Варшава, Москва...

Това е може би най-шаблонното, с което може да се започне разказът за художника Георги Базев, лауреат на Шестия световен младежки фестивал в Москва (картината „Рибари“), носител на II награда и сребърен медал от първата национална младежка изложба през 1961 година, на три награди от изложбите „Созопол и морето“ и много други отличия.

И навярно малцина знаят, че той е не само художник, че отдаде десет години на спорта, на любимия футбол.

— Играхте десет години футбол, чий цвят ве защищавахте?

— Играех футбол, защото обичах (и винаги ще обичам!) движението, динамиката, борбата и преодоляването на противника. Като активен футболист съм играл само в бургаски отбори: през 1940—44 година в „Левски“, по-късно, като студент, в „Строител“. Завършил състезателната си дейност в „Локomotив“.

— Играли сте като студент в „Строител“ — Бургас?

— Да. Следвах в София, а всяка събота или неделя пътувах със самолет или влак за местата, където имахме мачове.

— Тогава „Строител“ играеше в...?

— В „В“ РФГ.

— А как и къде водехте подготовката си?

— В София. Индивидуално или с отбора на академията — играехме мачове с другите институти. През ваканцията — в Бургас.

— Не Ви ли пречееше това раздвоение на силите между спорт и следване?

— Може би ми попречи. Но то в такъв смисъл — четири години бях в класа на проф. Илия Петров, а в последните месеци трябваше да се прехвърлям при проф. Дечко Узунев. Проф. Петров смяташе, че футболът ми пречи да посещаям редовно занятията, че губя от практическите упражнения, което за едни бъдещ художник е много важно. Но от спорта добих силен дух, бодрост, здраве и още се чувствувам силен и млад! Това, което ми даде спортът — стрел, находчивост, съобразителност, — ми помага и в изкуството.

— Сега занимавате ли се с физическа култура?

— Да. Всяка сутрин правя разходки и бягам по брега на морето средно по 5—6 километра.

— Кой е най-паметният Ви мач?

— През 1942 г. играхме за купата с „Хаджелавчев“ в Павликени. Дъжд, кал и още цели 23 минути след редовното време. Победихме!

— Как чувствувате връзката между спорт и изкуство, близки ли са те?

— При рисуване, по време на работа над картината художникът изпитва силно психическо напрежение. А после, когато наблюдава завършената творба — удовлетвение. На-

прежение и удовлетвение овладяват всеки зрител, когато наблюдава едно динамично спортно състезание, в което се проявяват висок спортен дух и голямо майсторство.

Въпреки че съм художник (моля колегите да ме извинят за изказаната мисъл), но толкова много обичам спорта, и по-точно футбола, че предпочитам да присъствувам на мач като Италия — ГФР от последното световно първенство, където високото изкуство на италианските футболисти разстрои прецизната машина на рационалните германци, и да отложка удоволствието да види някоя галерия с неините творби.

— Следите ли представянето на българските спортисти?

— България много бързо се разпадна като спортна страна. Погледнете цифрите под името на някои чужди футболни клубове — 1888, 1894... Това са години, когато у нас не само няма клубове, но и понятие от спорт не е имало! Физическата култура пъзба за малко повече от две десетилетия. Струва ми се, че не бива да се съкрушаваме толкова много от някои неуспехи — та всеки нов двигател може да покаже тук-там дефекти. Важното е, че нашата спортна машина лети бързо напред, водена от сигурна ръка. За това съдя не по точки и медали, а по младите, които виждаш по игрища и площадки.

— Рисували ли сте на спортна тема?

— През 1964 г. участвувах в бургаската охръжна изложба с „Бегачи. Крос“.

— Имате ли желание да рисувате други спортни картини?

— Аз съм пейзажист, не рисувам човешки тела, така характерно в спорта... Въпреки всичко и съзнанието ми зрее пейзаж: стадион, публика, откъс от футболен мач — има динамика, която може да се изрази и която може да въздейства. Но това е въпрос на бъдеще и... труд.

Александър ВЕЛКОВ

страница 15

ДЮРЕР И... ЖИУ-ЖИЦУ

По случай 500-годишнината от рождението на великия германски художник Албрехт Дюрер в базелския музей на спорта бе организирана изложба. Дори големите познавачи на творчеството на Дюрер бяха доста учудени, като научиха за серията спортни рисунки на изтъкнатия майстор от епохата на Възраждането.

Историята на тая серия е следната. През 1809 г. в една старинна библиотека професор Йохан Бюшинг открил ръкопис с твърде странното заглавие: „Изследване за оръжието. Албрехт Дюрер. 1512 година.“ Ала дълго време не е можело да се твърди, че рисунките, приложени към ръкописа, са направени от ръката на великия художник. Едва съвсем скоро сътрудникът на швейцарския спортен музей Фриц Матис сравни някои известни рисунки на Дюрер с рисунките, открити от Бюшинг, и доказа, че намереният през 1809 година ръкопис е истински.

Върху 70 листа в него са изобразени 120 групи борци и 80 фехтовални двейки в най-различни пози. Борба на човек без оръжие срещу нападател с кинжал или меч, хвърляне през бедро, прилагане на болезнена хватка, борба на един срещу двама — такава е темата на тия рисунки. Всички те с поразителна точност възпроизвеждат съвременните похвати от жиу-жицу и други разновидности на борбата.

екран

След по-малко от година олимпийските игри ще привлекат вниманието на цялата световна спортна обществност... А сега спортстите се готвят. Готвят се и домакините, чиято задача е да организират олимпиадата на „най-късите“ разстояния.

И в това отношение успехът е безспорен — от върха на телевизионната кула, която се намира в комплекса, могат да бъдат заснети много от съоръженията.

1 Основната олимпийска зала е все още в строеж. Тя ще съчетава в себе си уюта на закритата арена и чувството, че се играе под открито небе.

2 Най-напреднало е строителството на новия колодрум. Пистата е дървена, дървото — „специално“ докарано от Африка. Казват, че колодрумът ще бъде бърз като мексиканския. Няма да го има само разределения въздух...

3 Новият олимпийски стадион в Мюнхен. Зеленото поле е вече готово, но ще презимува необезпокоявано от футболските. Ще бъде открито през пролетта с мач ГФР — СССР...

4 Покривът над стадиона, залата и плуния басейн ще бъде от специална пластмаса, която не хвърля никаква сянка. Таква са изискванията на... телевизията.

Снимки: ЙОРДАН СКРИНСКИ и ОЛИМПИА ПРЕС

